

č. 09-2011

MESAČNÍK O FILMOVOM ŽIATÍ NA SLOVENSKU

MIROSLAV KROBOT > DOM

WWW.FILMSK.SK

film.sk

CENA 1 €

NOVINKY

▶ **Dom**

ROZHOVOR

▶ **Marek Leščák**

TÉMA

▶ **Otvorenie kina Lumière**

RECENZIA

▶ **Cigán** ▶ **Nevinnosť**

▶ **Malý zúrivý Robinson**

Asociácia slovenských filmových klubov
v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom pripravuje

14. ČESKOSLOVENSKÚ FILMOLOGICKÚ KONFERENCIU

MINORITY A FILM

20. – 23. 10. 2011 | KAŠTIEĽ TOPOLČIANKY

Viac informácií nájdete na www.asfk.sk

kontakt: ASFK | Brnianska 33, 811 04 Bratislava | asfk@asfk.sk

Podujatie finančne podporil AUDIO
VIZUÁLNY
FOND

Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR
– program Kultúra národnostných menšín 2011

NA ÚVOD

Tohtoročný september je pre nás výnimočný. Bez veľkých slov, kampaní a okázalostí prichádzame v novom šate. Väčšom, modernejšom, slobodnejšom. Síce za vyššiu cenu, ale po prvýkrát vo svojej dvanásťročnej histórii. Konečne dozrela úvaha spraviť Film.sk aj vizuálne prístupnejším k čitateľom. Nemáme žiadne výročie, ani žiadnu inú príležitosť, len sme v redakcii vedeli, že je čas na zmenu. Preto by tento úvodník mohol byť na akúkoľvek tému. Mňa napríklad zaujalo, že v plus / mínus sa stretli dva rozdielne názory, z ktorých jeden hovorí o tom, že slovenskí filmári sú stále nejednotní, a druhý naopak, že sa konečne zjednotili, keď im ide o spoločnú vec. Alebo je zaujímavý *Cigán* Martina Šulíka, ktorý vyvolal spoločenskú diskusiu, získal ceny, má svojich divákov. Vo Film.sk o jeho vzniku hovorí scenárista Marek Leščák, no prinášame aj jeden z pohľadov odbornej reflexie, ktorá sa v niečom zhoduje a naopak v niečom líši od pohľadu tvorcov. Alebo by tento úvodník mohol byť len informáciou, že v centre Bratislavy sa otvára kino Lumière, že v čase uzávierky Film.sk sa reálne hovorilo aj o tom, že Filmový klub Nostalgia má na dosah nové priestory... Mohol by zachytiť akýkoľvek fragment udalostí alebo vždy podnetnú rôznosť postojov, lebo aj to sú príležitosti a dôvody, ktoré stoja za zmenou formátu a dizajnu Film.sk. Je to odpoveď na pohyb v slovenskej kinematografii, zámer zachytiť ho rovnako dynamicky a reflektovať ho na pulze života. Plnohodnotne, textom aj obrazom. Lebo si vážime slovenský film aj čitateľov, ktorí oň majú záujem. Ak sa na tomto zhodneme, potom sme sa našou zmenou trafili do čierneho...

► Simona Nôtová-Tušerová

MOJE OBĽÚBENÉ SLOVENSKÉ FILMY

Gatto Venetiano • FOTO: Táňa Hojčová

▲ Laco Teren, výtvarník

Ako respondent tejto ankety som kuriozita. V kine som nebol roky a filmy ako také nemám rád. Napriek tomu som súhlasil s tým, že odpoviem. Odpoveď poznám. Slovenské filmy nepozerám, naposledy mi Martin Šulík dal päť Eur, aby som si kúpil lístok na *Cigána*, ale asi mu ich vrátim, aj keď som ich už minul. Z Martinových filmov mám najradšej *Záhradu*, páči sa mi kvôli tej starej záhrade. Mám rád Hanákov film 322 s Weiserom a Lohniským a hudbou od Laca Décziho. Keď som bol mladý, mal som rád Ela Havettu, ale teraz už by som to asi vidieť nechcel. Bol by som rád, keby sa na Slovensku točilo veľa filmov a všetci by na ne chodili. Sedeli by v kine a ja by som mal pokoj v kaviarni.

18

32

28

Film.sk
 Mesačník o filmovom dianí
 na Slovensku
 12. ročník

Vydavateľ:
 Slovenský filmový ústav

Adresa redakcie:
 Film.sk

Slovenský filmový ústav
 Grösslingová 32
 811 09 Bratislava
 TEL.: 02/57 10 15 25
 FAX: 02/52 73 32 14
 E-MAIL: film.sk@sfu.sk

Šéfredaktorka:
 Simona Nótová-Tušerová

Tajomníčka redakcie:
 Eva Michalková

Redakčná rada: Peter Dubecký
 generálny riaditeľ SFÚ
 Alexandra Strelková
 riaditeľka NKC – SFÚ

Marián Brázda
 vedúci edičného oddelenia SFÚ

Miroslav Ulman
 odborný referent Audiovizuálneho
 informačného centra SFÚ

Simona Nótová-Tušerová
 tlačová tajomníčka SFÚ

Stefan Vraštiak
 tajomník KFN SSN

Design & grafická úprava:
 adrak.ma@gmail.com

Tlač: Dolis, spol. s r. o.
 Uzavierka čísla 09/2011:

22. 08. 2011

Text neprešiel jazykovou úpravou.
 Názory redakcie sa nemusia
 zhodovať s názormi
 prispievateľov.

Foto na titulnej strane:
 Dom – PubRes

Film.sk vychádza
 s podporou MK SR.

ISSN 1335 – 8286

Akkoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafov,
 vrátane údajov v elektronickej podobe len
 s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.
 © Slovenský filmový ústav

- 03 PLUS / MÍNUS MESIACA
- 04 – 08 KALENDÁRIUM filmových podujatí
- 09 – 15 PREMIÉRY v kinách
- 16 – 17 NOVINKY: Dom podľa Zuzany Liovej
- 18 – 21 ROZHOVOR: scenárista Marek Leščák
- 22 – 23 TÉMA: Otvorenie kina Lumière
- 24 – 25 Správy Z FILMOVÉHO DIANIA a uzáverky
 na granty a podporné programy
- 26 – 27 OHLASY: 19. MFF Art Film Fest Trenčín / Trenčianske Teplice
- 28 – 29 OHLASY: 46. MFF Karlovy Vary
- 30 OHLASY: 37. LFŠ Uherské Hradiště
- 31 Správy Z FILMOVÉHO DIANIA
- 32 – 33 RECENZIA: Cigán podľa Martina Šulíka
- 34 – 35 RECENZIA: Malý zúrivý Robinson podľa Tiny Diosi
- 36 – 37 RECENZIA: Nevinnosť podľa Jana Hřebejka
- 38 FILMOVÉ PUBLIKÁCIE
- 39 K LAPKA.SK
- 40 DVD NOSIČE
- 41 ČO ROBIA alebo na čom pracujú slovenskí filmári
- 42 – 43 PROFIL: režisér Eduard Grečner
- 44 – 46 PROGRAMY
- 47 VÝROČIA + REBRÍČEK TOP TEN
- 48 STALO SA ZA 30 DNÍ

PLUS / MÍNUS MESIACA

Kateřina Javorská, scenáristka a pedagogička: „Plusy, ktoré ma aj ako pedagóga banskobystrickej Fakulty dramatických umení tešia, sa začínajú opakovať – po vlašajších dvoch bakalároch sa tento rok traža „naši“ dostali na magisterské štúdium scenáristiky na VŠMU. Na druhej strane je to paradox, že niektoré mínusy môžu byť zároveň plusmi. Šokujúcim mínusom je návrh daňovej a odvodovej reformy súčasnej vládnej koalície, ktorého diskriminačná dikcia zjednotila umelcov a, samozrejme, aj filmárov. Dlhodobý neriešený problém vykypel, ignorované problémy sa pomenovali. Vďaka Slovenskej koalícii pre kultúrnu diverzitu sa rozbehli akcie, ktoré by mohli viesť konečne k etablovaní postavenia umelca. A tak tu máme plus! A veľké! Umelci sa zjednotili. Je fajn, ak sa môžeme chváliť a nadchýňať filmami. Ale s rovnakým nadšením sa budem nadchýňať nad dôstojným postavením človeka, ktorý tieto filmy, skladby, obrazy, sochy či pesničky vytvára.“

Eva Križková, zodpovedná redaktorka časopisu Kinečko: „Plusom letnej sezóny sú všetky filmové festivaly, ktoré som absolvovala, či už s časopisom Kinečko alebo na iných pozíciách (na Art Film Feste ako členka festivalového tímu, v Cannes pri propagovaní slovenskej kinematografie v pavilóne na Marché du Cinéma, v srbskom Paliči ako členka poroty filmových kritikov, na seminári 4 živly ako organizátorka workshopu pre záujemcov o filmovú žurnalistiku). Filmové festivaly považujem za budúcnosť distribúcie umeleckého filmu a bezodný zdroj príležitostí stretnúť sa s inšpiratívnymi a kreatívnymi ľuďmi. Mínusom pre slovenskú divácku obec je strata priestorov bratislavského FK Nostalgia a tiež prekážky, ktoré musí každoročne prekonávať A4 – nultý priestor, aby obhájil svoje právo na existenciu ako jediné multimediálne a multidruhové centrum súčasnej nezávislej kultúry v Bratislave. Veľmi pozitívne sa nevyvíjajú ani vzťahy na FTF VŠMU pod dekanátom Tona Szomolányiho, ale nechajme sa prevkapiť v nastávajúcom semestri.“

Marian Puobiš, dramaturg a scenárista: „(+) Ako člen odbornej komisie Audiovizuálneho fondu som nadobudol celkom slušný, možno i reprezentatívny prehľad toho, čo nás v slovenskom hranom filme čaká. S potešením konštatujem, že medzi žiadostami o podporu sa objavilo viacero projektov, ktoré signalizujú povšimnutiahodný nástup novej garnitúry tvorcov – scenáristov i režisérov. A tak tvorivým zámerom P. Magáta, M. Hečka, M. Zakuťanskej, P. Krištúfka, M. Priklera či P. Lančariča treba držať palce, aby neuviazli na plytčine nepochopenia či iných prekážok. (–) Palce by bolo treba držať aj rozhodanej obci slovenských filmárov, ktorej chýba snaha o porozumenie a toleranciu. Jedným z krokov vedúcich k ich vzájomnej diskusii by malo byť vytvorenie stabilného priestoru pre odbornú verejnú reflexiu stavu slovenskej kinematografie i pre pravidelné vecné a hlavne nezákulisné hodnotenia filmovej produkcie. Nazdávam sa, že organizovanie takejto otvorenej platformy by malo byť prirodzenou ambíciou Slovenskej filmovej a televíznej akadémie, ktorej činnosť sa mi zatiaľ javí ako nepatrične zúžená.“

Filmové podujatia na Slovensku ▶

13. máj – 30. september

(BRATISLAVA – FTF VŠMU – SVORADOVA 2)

Výstava Roky, kroky, skoky ... a predsa sa točí

Pri príležitosti 20. výročia založenia Filmovej a televíznej fakulty VŠMU bola na pôde školy otvorená výstava Roky, kroky, skoky ... a predsa sa točí. Jej pomenovanie je parafrázou názvu prvého kolektívneho úspešného animovaného filmu, vytvoreného kolektívom študentov Ateliéru animovanej tvorby k storočnici kinematografie. Názov výstavy pripomína skutočnosť, že fakulta aj za veľmi nepriaznivých podmienok dokázala vytvoriť pôsobivé diela vysokej kvality. Výstava bude otvorená podľa otváracích hodín fakulty. ▶ www.ftf.vsmu.sk

26. jún – 10. september

(33 SLOVENSKÝCH MIEST)

9. Bažant Kinematograf 2011

Letné pojazdné kino Bažant Kinematograf ukončí svoju letnú trasu po slovenských mestách v septembri. Divákovi toto leto ponúka hrané filmy *Největší z Čechů* Roberta Sedláčka, *Občiansky preukaz* Ondřeja Trojana, *Kuky se vrací* Jana Svěráka, *Marhuľový ostrov* Petra Bebjaka a dokument *Nesvadbovo* Eriky Hníkovej, ktorý sa premieta so stredometrážnym hraným filmom *Prirodzená smrť* Michala Krajňáka. Tohtoročnú letnú filmovú kolekciu dopĺňajú ako predfilmy dve krátke animované snímky z produkcie VŠMU – *tWINS* Petra Budinského a *Duch Vianoc* Tomáša Slančíka a Kataríny Krajčovičovej. V polovici cesty videlo filmy z Kinematografu napriek nepriazni počasia takmer 25 000 divákov. ▶ www.kinematograf.sk

10. august – 1. december

(15 SLOVENSKÝCH MIEST)

2. putovná prehliadka krátkych filmov Kraťasy

Od augusta do decembra sa v pätnástich slovenských mestách koná putovná prehliadka Kraťasy, ktorej cieľom je priniesť aktuálnu krátkometrážnu tvorbu do miest, kde ich diváci nemajú mož-

nosť vidieť. Organizátori sa snažia osloviť aj také skupiny divákov, ktoré bežne nenavštevujú podujatia zamerané na krátky film. Program ponúkne výber zaujímavých a na medzinárodných festivaloch úspešne uvedených snímok zo Slovenska, Českej republiky, Poľska a Nemecka.

▶ www.oz.publikum.sk

2. – 4. september

(PODSKALIE – PRUŽINA – LEDNICKÉ ROVNE – LEDNICA)

Kinobus 2011 – Západná linka

Tematická (nielen) filmová prehliadka Kinobus je hravá akcia, experimentujúca s formami prezentácie filmu, možnosťami umenia a jeho vzťahu k lokalite. Akcia prostredníctvom jednoduchej formy – cestovanie autobusmi s divákmi po starých vidieckych kinosálach – oživuje staré, niekedy zabudnuté a zrušené, inokedy ešte stále funkčné dedinské kinosály, ktoré prežili v pamäti národa. Zameriava sa na stredo európsky film s dôrazom na slovenskú kultúru, čím umožňuje mladšej generácii vidieť a spoznať kvalitné diela z našej histórie. Tohtoročnou témou Západnej linky Kinobusu je Kino. Popri projekciách archívnych filmov budú program tvoriť viaceré sprievodné akcie: workshop výroby praxinoskopu, workshop premietania na 8, 16 a 35 mm premietačkách a ďalšie. ▶ www.kinobus.sk

8. september – 31. december

(30 SLOVENSKÝCH MIEST)

17. Projekt 100 – 2011

Putovná prehliadka výnimočných filmov zo zlatého fondu svetovej kinematografie a súčasných snímok, úspešných na prestížnych medzinárodných festivaloch, prináša pozoruhodné diela do kín už po sedemnásty krát. Desiatku filmov Projektu 100 tento rok tvorí nostalgická tragikomédia *Dobré srdce* islandského filmára Dagura Káriho, prekvapivý debut Poliaka Borysa Lankosza *Druhá strana mince*, klasický nemý film Gustava Machatého *Erotikon*, nový film Larsa von Triera *Melancholia*, filmová podoba bestselleru Harukiho Murakamiho *Nórske drevo* v réžii Tran Ang Hunga, legendárny film Luchina Viscontiho *Smrť v Benátkach*,

minuloročný víťaz MFF Cannes *Strýko Búnmi* Apichatponga Weerasethakula, najnovší film Bélu Tarra *Turínsky kôň*, kolekciu filmov dopĺňajú rumunská dráma Radu Munteana *Utorok po Vianociach* a film vynikajúceho francúzskeho komika Pierra Étaixa *Veľká láska* s predfilmom *Všetko najlepšie*, ktorý režisér nakrútil so scenáristom Jean-Claude Carrièrom. Viac informácií na ▶ www.asfk.sk a vo Zvláštnom vydaní Film.sk – Projekt 100 - 2011.

9. – 15. september

(PIEŠŤANY – DOM UMENIA / KINO FONTÁNA / MKKS A. DUBČEKA / KURSALON / HUDBNÝ PAVILÓN)

6. MFF Cinematik

Šiesty ročník MFF Cinematik ponúkne bohatú prehliadku filmov z domácej aj svetovej kinematografie, zoradených v trinástich tematických sekciách. V súťažnej sekcii Miesto stretnutia Európa festival priniesie špičku európskej filmovej úrody za uplynulý rok. Tentoraz 17 mladých kritikov zo 17 krajín Európy zostavilo výber desiatky európskych filmov. Ani domáca dokumentárna tvorba nebude opomenutá, súťažná sekcia slovenských celovečerných dokumentárnych filmov Cinematik.doc predstaví to najlepšie na poli slovenského dokumentu za rok 2010. Ďalšími programovými sekciami sú Za hranicou kultu, Zvláštne uvedenia, festivalové tituly ocenené porotou FIPRESCI, Cinematik Jr., Študentské Oscary, Kinema Choice či prehliadka filmových nepodarkov v sekcii Filmové peklo. V sekcii Rešpekt uvedie Cinematik kompletnú retrospektívu francúzskeho režiséra Jacquesa Audiarda. ▶ www.cinematik.sk

16. – 18. september

(BRATISLAVA – ISTROPOLIS)

8. Comics Salón a 24. IstroCON

Počas troch dní sa v rámci Comics Salónu uskutoční prezentácia a výstava comicsu a výtvarných diel, prezentácia anime, comicsu, mangy a hier, odborné prednášky a workshopy na tému anime, mangy, hier, komiksu a popkultúry, besedy a súťaže. IstroCON ponúkne premietanie zaujímavých filmových trhákov, sekcie sci-fi, fantasy a horor, literárne súťaže a prednášky

a hranie kartových a stolných hier.

▶ www.comics-salon.sk

20. september ▶ 17.00 hod.

(BRATISLAVA – BKIS – JESENSKÉHO 7)

Premietanie bulharského filmu Strážca mŕtvol

Film režiséra Iliana Simeonova z roku 2006 zobrazuje príbeh osirelého trinásťročného chlapca, žijúceho na mestskom cintoríne. Vyrástol medzi mŕtvolami a na svet sa díva zvláštnym spôsobom. Má dvoch priateľov, ktorí sa naňho môžu spoľahnúť: bývalý politický väzeň, ktorý už nechce žiť, a skrachovaný výtvarník, ktorý pracuje na cintoríne ako maskér mŕtvol a túži po tom, aby jedného dňa namaľoval ozajstné majstrovské dielo. Chlapec sa im oddane snaží pomôcť.

▶ www.bulkis.sk

23. – 28. september

(NITRA – AULA UNIVERZITY KONŠTANTÍNA FILOZOFA)

20. Divadelná Nitra

Súčasnou jubilejného divadelného festivalu bude aj tento rok prehliadka európskeho filmu, ktorá uvedie filmy *Druhá strana mince* (r. B. Lankosz), *Cigán* (r. M. Šulík), *Kuky se vrací* (r. J. Svěrák), *Submarino* (r. T. Vinterberg), *Mamut* (r. L. Moodysson) a *Pouta* (r. R. Špaček). ▶ www.nitrafest.sk

26. – 30. september

(NITRA-LUŽIANKY – CENTRUM VÝSKUMU ŽIVOČIŠNEJ VÝROBY)

28. Agrofilm

Filmový festival Agrofilm je tradičná prehliadka vedeckých, odborných a informačných videofilmov z krajín celého sveta z oblasti agropotravinárstva, lesníctva, vodných zdrojov, ekológie, vidieka a života jeho obyvateľov i prognózy a vízie ďalšieho vývoja multifunkčného udržateľného pôdohospodárstva. Súčasťou festivalu sú rôznorodé sprievodné podujatia.

▶ www.agrofilm.sk

28. – 30. september

(PREŠOV – KINO SCALA)

1. POCITY FILM

Prvý ročník filmovej prehliadky POCITY FILM predstaví počas troch dní filmy z krajín Višegrádskej štvorky a Ukrajiny. Okrem noviniek z Maďarska a Česka festival premietne aj staršie snímky, ktoré napriek uplynulému času nestratili nič zo svojej výpovednej hodnoty. V programe sú napríklad tituly *Turínsky kôň* (r. B. Tarr), *Lidice* (r. P. Nikolaev) či *Tretia časť noci* (r. A. Zulawski). Počas festivalu sa v kine Scala predstavia aj mladí prešovskí filmári, ich krátke filmy sa premietnu v spoločnom bloku Mladé pocity. ► www.po-city.sk

28. september – 4. október

(BRATISLAVA – FK 35_MM / CINEMA CITY AUPARK / DIVADLO METEORIT)

5. Filmový festival inakosti

Piaty ročník prehliadky filmov s lesbickou, gej, bi a transgender tematikou (LGBT) opäť ponúkne viac než tri desiatky domácich i zahraničných titulov, ktoré približujú rozmanité nuansy života LGBT komunity. Diváci sa môžu okrem iného tešiť na výber z izraelskej queer kinematografie, napríklad *Oči doširoka otvorené* (r. H. Tabakma), slovenský film o Alešovi Votavovi *Múry sú vysoké a hrubé* (r. J. Johanides), nemecký transgender film *Rómeovia* (r. S. Bernardi), ako aj na adaptácie románov britskej spisovateľky Sarah Waters. ► www.ffi.sk

Podujatia slovenského filmu v zahraničí ►

31. august – 10. september

68. MFF Benátky (TALIANSKO)

V sekcii Mimo súťaž sa medzi 33 vybranými filmami bude premietat aj koprodukčný slovenský film *Alois Nebel*, ktorým debutoval český režisér Tomáš Luňák. ► www.labiennale.org

5. – 11. september

Stredoeurópsky filmový festival

– Medias (RUMUNSKO)

Projekcia filmov *Nedodržaný slub* (r. J. Chlumský) a *Pokoj v duši* (r. V. Balko).

► www.meceff.ro

6. – 11. september

Anima Mundi on the Road (BRAZÍLIA)

Projekcia filmu *tWINS* (r. P. Budinský) v upravenej verzii festivalu Anima Mundi, ktorá cestuje po mestách v Brazílii.

► www.animamundi.com.br/en/ontheroad

8. – 11. september

7. MF Stretnutia s horským filmom

– Zakopané (POLSKO)

Projekcia filmu *Trou de Fer – Železná diera* (r. P. Barabáš).

► www.spotkaniadzfilmemgorskim.pl

8. – 18. september

36. MFF Toronto (KANADA)

Projekcia filmu *Cigán* (r. M. Šulík).

► www.tiff.net/thefestival

9. – 11. september

9. MF animovaného filmu Fantoche –

Baden (ŠVAJČIARSKO)

Projekcia filmu *Kamene* (r. K. Kerekesová)

v súťažnej sekcii festivalu. ► www.fantoche.ch

10. – 18. september

21. MFF Arsenals – Riga (LOTYŠSKO)

Projekcia filmu *Viditeľný svet* (r. P. Krištúfek) za osobnej účasti režiséra.

► www.arsenals.lv/arsenals

12. – 18. september

2. AniFest ROZAFa – Tirana (ALBÁNSKO)

Projekcia filmov *Kto je tam?* (r. V. Raýmanová), *Bird of Prey* (r. P. Budinský), *O ponožkách a láske* (r. M. Čopíková) a *Blue Red* (r. D. Krajčová).

► www.anifestrozafa.com

14. september

Premietanie filmu *Vtáčkovia, siroty*

a blázni – Viedeň (RAKÚSKO)

Projekcia filmu Juraja Jakubiska *Vtáčkovia, siroty a blázni* v Slovenskom inštitúte.

► www.mzv.sk/sivieden

15. – 25. september

11. MF detských filmov Buster

– Kodaň (DÁNSKO)

Projekcia filmu *Kto je tam?* (r. V. Raýmanová).

► www.buster.dk

16. – 18. september

7. MFF Voda, More, Oceány – Hluboká nad

Vitavou (ČESKÁ REPUBLIKA)

Projekcia filmu *Trou de Fer – Železná diera* (r. P. Barabáš). ► www.vodamoreoceany.cz

21. – 28. september

19. Třinecké filmové babie leto

– Třinec (ČESKÁ REPUBLIKA)

Na dlhoročnom podujatí budú Slovensko v Súťaži debutov reprezentovať filmy *Marhuľový ostrov* Petra Bebjaka, *Mŕtvolu musí zomrieť* Jozefa Paštéku a *Viditeľný svet* Petra Krištúfka.

V sekcii Hity minulej sezóny sa premietnu snímky *Cigán* Martina Šulíka, *Dom* Zuzany Liovej, *Lidice* Petra Nikolaeva a medzi dokumentmi sa na prehliadke bude premietat film *Nesvadbovo* Eriky Hníkovéj. ► www.tfi.cz

27. september – 9. október

5. MFF Kaunas (LITVA)

Na 5. ročníku MFF v Kaunase dostane veľký priestor slovenská kinematografia. V sekcii venovanej slovenskej novej vlne sa premietnu filmy *322* (r. D. Hanák), *Vtáčkovia, siroty a blázni* (r. J. Jakubisko), *Slávnosť v botanickej záhrade* (r. E. Havetta), *Drak sa vracia* (r. E. Grečner), *Boxer a smrť* (r. P. Solan), *Organ* (r. Š. Uher), *Kristove roky* (r. J. Jakubisko), *Slnko v sieti* (r. Š. Uher), *Havrania cesta* (r. M. Holý), *25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna* (r. M. Šulík). Súčasťou programu bude aj projekcia nových slovenských filmov. ► www.kinofestivalis.lt

29. september – 2. október

4. ženský filmový festival Elles Tournent

– Brusel (BELGICKO)

Projekcia filmu *Dom* (r. Z. Liová) v súťažnej sekcii. ► www.ellestournent-damesdraaien.org

30. september – 9. október

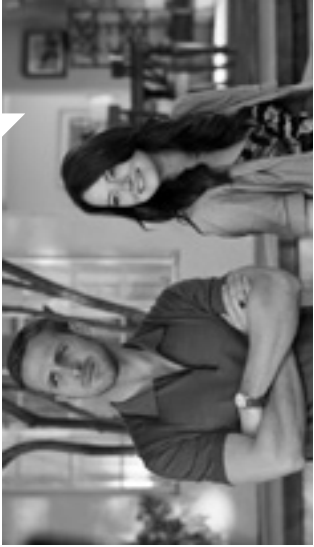
Prehliadka slovenských filmov

– Bukurešť (RUMUNSKO)

Počas Dní slovenskej kultúry v Bukurešti sa premietnu slovenské filmy *Nebo, peklo... zem* (r. L. Siváková), *Pokoj v duši* (r. V. Balko), *Perin-baba* (r. J. Jakubisko), *Slnečný štát* (r. M. Šulík), *Osadné* (r. M. Škop) a *Slepé lásky* (r. J. Lehotský).

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

► Eva Michalková

PREMIÉRA: 15. 9. 2011

Bláznivá, hlúpa, láska

(**Crazy, Stupid, Love.**, USA, 2001)
35 mm + 2D digital, ŠUP, 118 min., MP 12,
SLOVENSKÉ TITULKY, KOMÉDIA

RÉŽIA: Glenn Ficarra, John Requa. **SCENÁR:**
Dan Fogelman. **KAMERA:** Andrew Dunn.

STRIH: Lee Haxall. **HUDBA:** Christophe
Beck, Nick Urata. **HRAJÚ:** Steve Carell, Ryan
Gosling, Julianne Moore, Marisa Tomei, Emma
Stone, Analeigh Tipton, Jonah Bobo, Kevin
Bacon. **DISTRIBÚTOR:** Continental Film

Štyridsiatnik Cal prežíva svoj sen – má dobrú prácu, pekný dom, skvelé deti a za manželku lásku zo strednej školy. Keď však zistí, že ho jeho žena Emily podvádza a chce sa s ním rozviest, je po jeho „dokonalom“ živote. Navyše Calov trinásťročný syn sa zamiloval do sedemnásťročnej opatrovateľky, ktorá pre zmenu poškudkuje po jeho otcovi. Pod svoju ochranu si ho preto vezme športovec Jacob, ktorý Calovi otvorí celkom nové obzory: flirtujúce ženy, pánske jazdy a divoký životný štýl. Napriek zmene života sa ale jeho srdce bráni a zdá sa, že ho to stále ťahá tam, kde začal...

PREMIÉRA: 29. 9. 2011

Dom

(**Dom**, Česká republika / Slovenská republika,
2011) 35 mm + 2D digital, 100 min.,
MP 15, SLOVENSKY, DRÁMA

RÉŽIA: Zuzana Liová. **NÁMET:** Zuzana
Liová. **SCENÁR:** Zuzana Liová. **KAMERA:**
Jan Baset Strítežský, Juraj Chlpík. **STRIH:**
Anna Johnson Ryndová. **HUDBA:** Walter
Kraft. **HRAJÚ:** Miroslav Krobot, Judit Bárdos,
Taťjana Medvecká, Marián Mitaš, Marek
Geisberg, Lucia Jašková, Ester Geislerová,
Ivan Romančík, Jana Olhová, Attila Moks.

DISTRIBÚTOR: Continental Film / PubRes

Imrich stavia dom pre každú zo svojich dcér. Keď jeho staršia dcéra v osemnástich rokoch otehotnie, Imrich ju vyhodí, stavbu zastaví a celú svoju energiu venuje stavbe domu pre mladšiu Evu. Nevinná kresba troch domov v jedinej záhrade kedysi malého dievčaťa sa pre tínedžerku Evu začne meniť na nočnú moru. Každú voľnú minútu je nútená pracovať na stavbe svojho „daru“. Vzdorovito sníva o láske a svete za múrmi, ktoré pre ňu buduje jej otec. Eviná škandálna aféra so ženatým učiteľom otvára bolestivý proces prebúdzania všetkých členov rodiny, ktorí spolu nevedia komunikovať už veľmi dlho.

► NOVINKY NA STR. 16 — 17.

PREMIÉRA: 1. 9. 2011

Dom košatej lásky

(**Haarautuvan rakkauden talo**, Fínsko,
2009) DVD, ŠUP, 102 min., MP 15,
ČESKÉ TITULKY, ČIERNA KOMÉDIA

RÉŽIA: Mika Kaurismäki. **NÁMET:** Petri Karra
– rovnomenný román (2008). **SCENÁR:** Mika
Kaurismäki, Sami Keski-Vähälä. **KAMERA:**
Rauno Ronkainen. **STRIH:** Jukka Nykänen.

HUDBA: Jarmo Saari. **HRAJÚ:** Hannu-Pekka
Björkman, Elina Knihtilä, Antti Reini, Maria
Järvenhelmi, Kati Outinen, Kari Väänänen,
Anna Easteden. **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

V komédii Miku Kaurismäkiho sa jedno zatrpknuté manželstvo mení na čím ďalej, tým čudnejšiu hru. Juhani a Tuula sú dlhoroční manželia a uvedomujú si, že ich vzťah už vyhasol, no až do rozvodu plánujú zdieľať spoločný domov. Juhani si však nájde novú známosť a privedie ju domov. Tuula ticho zúri a rozhodne sa mu pomstiť – začne chodiť s pohľadným pilotom. Juhani nechce zaostať, no jeho známosť bola len na jednu noc, preto si najme prostitútku Ninu, ktorá má vystupovať ako jeho nová priateľka. V stupňujúcej sa citovej vojne sa ale veci skomplikujú, pretože prostitútku zmizne s veľkým obnosom peňazí.

PREMIÉRA: 15. 9. 2011

Druhý svet

(**L'autre monde**, Francúzsko / Belgicko,
2010) 35 mm, ŠUP, 105 min., MP 15,
ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Gilles Marchand. **SCENÁR:** Gilles
Marchand, Dominik Moll. **KAMERA:** Céline
Bozon. **STRIH:** Nelly Quettier. **HUDBA:**
Emmanuel D'Orlando. **HRAJÚ:** Grégoire
Leprince-Ringuet, Louise Bourgoin, Melvil
Poupaud, Pauline Etienne, Pierre Niney, Ali
Marhyar, Patrick Descamps, Pierre Vittet.

DISTRIBÚTOR: Film Europe

Gaspard a jeho priateľka Marion si užívajú deň na pláži. Zrazu nájdu mobilný telefón. Ten zazvoní a Gaspard ho zdvihne, čím sa obaja dostávajú do víru pozoruhodných udalostí. Na ich počiatku stojí krásna tajomná blondína Audrey, ktorú nájdu omdletú v aute po zrejmom pokuse o samovraždu. Všetky zvláštne udalosti sa ale postupne začínajú stretávať v jednom bode: v online hre Black Hole. Bez vedomia svojej priateľky si v nej Gaspard vytvorí profil s nádejou, že sa s tajomnou Audrey opäť stretne a odhalí, čo sa skrýva za týmito zvláštnymi „náhodami“.

PREMIÉRA: 29. 9. 2011

Easy Money

(**Snabba cash**, Švédsko / SRN / Dánsko,
2010) DVD, 109 min., MP 15,
ČESKÉ TITULKY, TRILER

RÉŽIA: Daniél Espinosa. **NÁMET:** Jens Lapidus
– rovnomenný román (2006). **SCENÁR:** Maria
Karlsson. **SPOLUPRÁCA:** Daniél Espinosa,
Fredrik Wikström, Hassan Loo Sattarvandi.

KAMERA: Linus Eklund. **STRIH:** Theis Schmidt.
HUDBA: Jon Ekstrand. **HRAJÚ:** Joel Kinnaman,
Matias Padin Varela, Dragomir Mrcic, Lisa
Henni, Mahmut Suvakci, Jones Danko, Dejan
Cukic. **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Zažili ste už pocit, že keby ste teraz mali peniaze, všetko je úplne inak? Jednoduchšie, lepšie, krajšie? Príbeh filmu *Easy Money* začína práve tu. JW je mladý charizmatický muž, pochádzajúci z obyčajnej rodiny zo Štokholmu. Aj keď má hlboko do vrecka, vedie dvojitý život – nelegálne sa živí ako taxikár a zo zarobených peňazí si užíva komfort vyššej triedy. Keď stretne krásnu a bohatú ženu, začne sa zaplietať do sveta organizovaného zločinu. Začne predávať kokaín, aby si aj naďalej mohol dovoliť svoj prepychový životný štýl. Kam až bude schopný zájsť?

PREMIÉRA: 1. 9. 2011

Hitler v Hollywoode

(**H. H. – Hitler à Hollywood**, Belgicko /
Francúzsko / Taliansko, 2010) DVD,
85 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY,
DRÁMA / TRILER / DOKUMENT

RÉŽIA: Frédéric Sojcher. **SCENÁR:** Renaud
Andris, Lionel Samain; Catherine Rihoit,
Frédéric Sojcher. **KAMERA:** Carlo Varini.

STRIH: Ewin Ryckaert. **HUDBA:** Vladimir
Cosma. **HRAJÚ:** Maria de Medeiros, Micheline
Presle, Wim Willeaert, Jacques Sojcher, Tonie
Marshall, Manoel de Oliveira, Nathalie Baye,
Andrej Končalovskij, Emir Kusturica,
Wim Wenders, Theo Angelopoulos.

DISTRIBÚTOR: Film Europe

Filmový fajnšmekri, pozor! Je tu unikátny filmový projekt, aký ste ešte nevideli. Herečka a režisérka Maria de Medeiros v ňom nakrúca dokumentárny triler, ktorý divákov spolu so slávnou francúzskou herečkou Micheline Presle zavedie na cestu pátrania po filme, ktorý sa kedysi dávno záhadne stratil. Žeby to bolo kvôli jeho názvu *Hitler v Hollywoode*? Ironizujúci biografický dokumentárny triler odhaľuje netušené sprisahanie Hollywoodu proti európskemu filmovému priemyslu. Snímka, v ktorej sa objavuje mnoho režisérov a filmových hviezd, získala cenu FIPRESCI na MFF Karlovy Vary.

PREMIÉRA: 29. 9. 2011

Ide len o sex

(*Friends with Benefits*, USA, 2011)

35 mm + 2D digital, ŠUP, 109 min., MP 12, SLOVENSKÉ TITULKY, KOMÉDIA

RÉŽIA: Will Gluck. **NÁMET:** Harley Peyton, Keith Merryman, David A. Newman. **SCENÁR:** Keith Merryman, David A. Newman, Will Gluck. **KAMERA:** Michael Grady. **STRIH:** Tia Nolan. **HUDBA:** Wende Crowley. **HRAJÚ:** Justin Timberlake, Míla Kunis, Patricia Clarkson, Jenna Elfman, Bryan Greenberg, Richard Jenkins, Woody Harrelson, Nolan Gould. **DISTRIBÚTOR:** Itafilm

Mladá žena Jamie, ktorá vyhladáva v New Yorku schopných zamestnancov, presvedčí potenciálneho adepta Dylana, aby opustil svoje zamestnanie v San Franciscu a prijal prácu v New Yorku. Aj napriek tomu, že sa navzájom priťahujú, si obaja uvedomujú, že sú presne takí istí ako ich partneri, od ktorých zo vzťahov utekajú. A tak sa rozhodnú, že sa stanú priateľmi... Ale možno aj niečo viac. Je to pre nich perfektná dohoda – ved' ide len o sex! Výhodné je to však len potiaľ, kým obaja nezistia, že mať s niekým „len sex“ bez akýchkoľvek pravidiel sa nedá.

PREMIÉRA: 22. 9. 2011

Intímna pasca

(*The Resident*, USA / V. Británia, 2011)

35 mm, ŠUP, 91 min., MP 15, ČESKÉ TITULKY, TRILER / DRÁMA

RÉŽIA: Antti J. Jokinen. **SCENÁR:** Antti J. Jokinen, Robert Orr. **KAMERA:** Guillermo Navarro. **STRIH:** Stuart Levy, Bob Murawski. **HUDBA:** John Ottman. **HRAJÚ:** Hilary Swank, Jeffrey Dean Morgan, Lee Pace, Christopher Lee, Aunjanue Ellis, Sean Rosales, Deborah Martinez, Sheila Ivy Traister. **DISTRIBÚTOR:** Magic Box Slovakia

Každý rok sa približne tri milióny nezadaných žien v USA presťahujú do neznámeho bytu. Nevedia, kto v ňom žil doteraz, ani si nerobia starosti s výmenou zámky na dverách. Film *Intímna pasca* je práve o takejto žene. Mladá a pekná doktorka Juliet Dermer sa po rozchode s manželom presťahuje do Brooklynu. Chce začať nový život v prekrásnom a priestrannom apartmáne, ktorý sa zdá byť až príliš dokonale. Záhľadné udalosti ju ale vedú k podozreniu, že v byte nie je sama. Jej obavy sa čoskoro naplnia. S hrôzou zistí, že zdanlivo okúzľujúci majiteľ bytu je ňou nebezpečne posadnutý.

PREMIÉRA: 8. 9. 2011

Krásna Junia

(*La belle personne*, Francúzsko, 2008)

35 mm, 95 min., MP 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Christophe Honoré. **NÁMET:** Marie Madeleine de La Fayette – román *Kňažná de Clèves* (1678). **SCENÁR:** Christophe Honoré, Gilles Taurand. **KAMERA:** Laurent Brunet. **STRIH:** Chantal Hymans. **HUDBA:** Alex Beaupain. **HRAJÚ:** Louis Garrel, Léa Seydoux, Grégoire Leprince-Ringuet, Esteban Carvajal-Alegria, Simon Truxillo, Agathe Bonitzer, Anaïs Demoustier, Chantal Neuwirth. **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Junia je šestnásťročná dievča, ktoré sa po smrti svojej matky uprostred školského roka ocitá v úplne novej škole. Prichádza do novej triedy, do ktorej chodí aj jej bratranec Mathias. Ten sa stáva Juniiňým prostredníkom v skupine kamarátov, kde je o ňu nečakaný záujem. Ona si vyberie najkitchšieho z nich – Otta. Čoskoro však stretáva svojho učiteľa taliančiny, ktorý sa do nej šialene zamiluje. Z lásky sa stáva posadnutosť a neutíchajúca vášeň medzi nimi je čoraz silnejšia. Junia sa ale bráni láske oboch mužov. Tvrdošijne odmieta šťastie, ktoré je v jej očiach iba ilúziou.

PREMIÉRA: 15. 9. 2011

Mŕtvoľa musí zomrieť

(*Mŕtvoľa musí zomrieť*, Slovenská republika, 2010)

35 mm, ŠUP, 96 min., MP 15, KOMÉDIA

RÉŽIA: Jozef Paštéka. **SCENÁR:** Jozef Paštéka. **KAMERA:** Peter Kelíšek. **STRIH:** Alena Spustová. **HUDBA:** Vladimír Martinka. **HRAJÚ:** Veronika Žilková, Miroslav Noga, Peter Marcín, Lubomír Paulovič, Zuzana Mauréry, Michaela Drotárová, Martin Landl, Dorota Nvotová. **DISTRIBÚTOR:** Continental Film

Mierne čierna komédia o tom, že manželstvo je síce smrteľne vyčerpávajúci zápas, ale pre vzťah muža a ženy sa zatiaľ nič lepšie nevyvíja. Dvadsať rokov ženatý profesor Kryštof Mitrovský s manželkou Naďou, jej bratom, dvakrát rozvedeným rektorom univerzity Alexandrom Pažickým a ďalšími rozohrávajú ľudskú tragikomédiu o peripetiách partnerských vzťahov. Zatiaľ čo Alexander sa nestráti v žiadnom partnerskom vzťahu. Keď Naďa prichytí svojho manžela in flagranti so študentkou Silviou, spúšťa sa lavína udalostí, ktoré však napokon vyústia do happy endu.

► NOVINKY VO FILM.SK 3/2011
NA STR. 20 — 21.

PREMIÉRA: 1. 9. 2011

Nannerl, Mozartova sestra

(*Nannerl, la soeur de Mozart*, Francúzsko, 2010)

35 mm, ŠUP, 120 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, HISTORICKÁ DRÁMA

RÉŽIA: René Féret. **SCENÁR:** René Féret. **KAMERA:** Benjamin Echazarreta. **STRIH:** Fabienne Féret. **HUDBA:** Marie-Jeanne Serero. **HRAJÚ:** Nicholas D'Agosto, Emma. Hrajú: Marie Féret, Marc Barbé, Delphina Chaillet, David Moreau, Clovis Fouin, Lisa Féret, Adèle Leprêtre, Valentine Duval. **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Dej filmu sa začne odvíjať v roku 1763 a sleduje namáhavý život Mozartovej rodiny na cestách z jedného kráľovského dvora na druhý, kde šľachta žasne nad zázračným talentom mladého Wolfganga. Ale skvelá speváčka, čembalistka a huslistka Nannerl, Mozartova staršia sestra, bola prvým zázračným dieťaťom rodiny. Na začiatku filmu vystupuje ešte ako sprievod Wolfganga, no postupne ju úplne zatieni bratova sláva. Otec sa podriadi spoločenskému zriadeniu a „pre jej vlastné dobro“ zakáže Nannerl pokračovať v hre na husle a komponovaní. Nannerl tak zastavia cestu obmedzenia, ktoré vyplývajú z jej pohlavia.

PREMIÉRA: 8. 9. 2011

Nevinnosť

(*Nevinnosť*, Česká republika, 2011)

35 mm + 2D digital, ŠUP, 98 min., MP 12, DRÁMA

RÉŽIA: Jan Hřebejk. **NÁMET:** Petr Jarchovský, Jan Hřebejk. **SCENÁR:** Petr Jarchovský. **VERŠE:** Anna Geislerová, Vladimír Holan. **KAMERA:** Martin Šácha. **STRIH:** Vladimír Barák. **HUDBA A PIESNE:** Vladivojna La Chia. **HRAJÚ:** Anna Geislerová, Ondřej Vetchý, Hynek Čermák, Zita Morávková, Luděk Munzar, Anna Linhartová, Alena Mihulová, Miroslav Hanuš. **DISTRIBÚTOR:** Garfield Film

Cesta z vrcholu na absolútne dno môže byť veľmi rýchla. Niekedy stačí jediná veta a všetko, čo človek buď dovoľal, sa zrúti ako domček z karát. Uznávaný lekár, milovaný otec a manžel čelí obvineniu z ťažkého zločinu. Zo dňa na deň vymení dobrú adresu za väzenskú celu, odkiaľ sa nevina dokazuje veľmi ťažko. Zvlášť, keď druhej strane pomáha človek, motivovaný osobnou pomstou. Pravda vraj nakoniec vždy zvíťazí nad lžou a nenávisťou, nemusí však znamenať víťazstvo. Niekedy je to len prestávka pred ďalším, ešte náročnejším zápasom, keď v snahe zachrániť sa, musí človek obetovať tajomstvá, ktoré mali ostať navždy skryté.

► RECENZIA NA STR. 32 — 33.

PREMIÉRA: 1. 9. 2011

Nezvrtný osud 5

(**Final Destination 5**, USA, 2011) 35 mm + 2D digital, ŠUP, 92 min., MP 15, SLOVENSKÉ TITULKY, HOROR / TRILER

RÉŽIA: Steven Quale. **SCENÁR:** Eric Heisserer. **KAMERA:** Brian Pearson. **STRIH:** Eric Sears.

HUDBA: Brian Tyler. **HRAJÚ:** Nicholas D'Agosto, Emma Bell, Miles Fisher, Ellen Wroe, Jacqueline MacInnes Wood, P. J. Byrne, Arlen Escarpeta, David Koehner. **DISTRIBÚTOR:** Continental Film

Bez ohľadu na to, kam utekáš, alebo kam sa ukryješ, Smrť sa ti nikdy nepodarí podvieť! Aj o tom je piate pokračovanie hororovej filmovej série *Nezvrtný osud*, kde je Smrť ako zvyčajne hororovej filmovej série *Nezvrtný osud*, kde je Smrť ako zvyčajne hororovej filmovej série *Nezvrtný osud*, kde je Smrť ako zvyčajne...

PREMIÉRA: 22. 9. 2011

Noc žraloka

(**Shark Night 3D**, USA, 2011) 3D digital, ŠUP, 115 min., MP 15, ČESKÉ TITULKY, HOROR / TRILER

RÉŽIA: David R. Ellis. **SCENÁR:** Will Hayes, Jesse Studenberg. **KAMERA:** Gary Capo.

STRIH: Dennis Virkler. **HUDBA:** Graeme Revell. **HRAJÚ:** Sara Paxton, Chris Carmack, Joel Moore, Chris Zylka, Alyssa Diaz, Donal Logue, Katharine McPhee. **DISTRIBÚTOR:** Tatrafilm

Príbeh hororového 3D filmu režiséra Davida Ellisa sa točí okolo siedmich spolužiakov z univerzity v Tulane, ktorí sa rozhodli stráviť pohodový letný víkend plný zábavy na ostrovnej chate ďaleko od pobrežia na louisianskom jazere Pontchartrain. Ich plánovaná dovolenka plná bezstarostných vodných hier sa však čoskoro zmení na nočnú moru kvôli šokujúcim útokom žralokov, ktorých v jazere ani najmenej nečakali. Vydesená partia priateľov postupne zisťuje, že atak podvodných predátorov je súčasťou zvrhého a krvavého plánu niekoľkých miestnych obyvateľov.

PREMIÉRA: 22. 9. 2011

Pina

(**Pina**, SRN / Francúzsko / V. Británia, 2011) 3D digital, 100 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, TANEČNÝ / HUDOBNÝ

RÉŽIA: Wim Wenders. **SCENÁR:** Wim Wenders. **KAMERA:** Hélène Louvart. **STRIH:** Toni Froschhammer. **HUDBA:** Thom Hanreich. **HRAJÚ:** Regina Advento, Malou Airaud, Ruth Amarante, Pina Bausch, Rainer Behr, Andrey Berezin, Damiano Ottavio Bigi. **DISTRIBÚTOR:** Continental film

Po smrti nemeckej choreografky a tanečnice Piny Bausch nakrútil Wim Wenders film, ktorý fascinujúcim spôsobom dokumentuje „posmrtný život“ tvoriť osobnosti. Wenders v ňom pracuje najmä s pamätou tiel členov Pininho súboru. Protagonistov počas predstavenia necháva ujsť z javiska a infikovať realitu ich domovského Wuppertalu. Z výpovedí členov súboru vyplýva, že spolupracovať s Pinou Bausch znamenalo podriaďiť sa intenzívne, dlhodobému tlaku. Tanec v jej pojatí prestal limitovať fyzické dispozície či vek, a stal sa prejavom života ako takého.

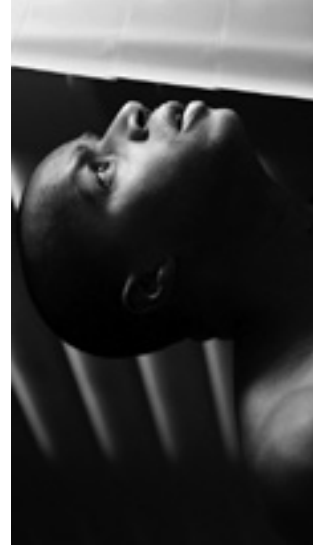

PREMIÉRA: 15. 9. 2011

Saxána a Lexikon kouzel

(**Saxána a Lexikon kouzel**, Česká republika, 2011) 35 mm + 2D digital, 90 min., MP 12, RODINNÝ / HRANÝ / ANIMOVANÝ **RÉŽIA:** Václav Vorlíček. **SCENÁR:** Václav Vorlíček, Vlastimil Mistrík. **SPOLUPRÁCA:** Martin Kotouč. **KAMERA:** Petr Polák, Antonín Weiser. **STRIH:** Dalibor Lipský, Mila Benka. **HUDBA:** Radim Hladík. **HRAJÚ:** Petra Černocká, Jan Hrušínský, Helena Nováčková, Jiřina Bohdalová, Petr Nárožný, Ota Jirák, Jiří Lábus, Markéta Hrubošová. **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Václav Vorlíček prichádza s voľným pokračovaním kultového filmu pre celú rodinu *Dívka na košteti*. Saxána žije so svojím manželom normálny život vo svete ľudí a jej čarodějnícka minulosť je ukrytá na povale v starej truhlici. Bol by v tom však čert, keby jej dcéra, malá Saxánka, nevypátrala všetky tajomstvá! So zatajeným dychom číta Lexikón kúziel a vďaka nemu sa dostáva do čarodějníckej školy. Do ríše rozprávok sa však omylom dostane aj komiksový zlosyn Crashman, ktorý v snahe stať sa vládcom celej ríše nenechá kameň na kameni. Podarí sa Saxánke a jej kamarátom zachrániť svet kúziel?

PREMIÉRA: 22. 9. 2011

Skyline

(**Skyline**, USA, 2010) 35 mm, ŠUP, 94 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, AKČNÝ SCI-FI TRILER **RÉŽIA:** Colin Strause, Greg Strause. **SCENÁR:** Joshua Cordes, Liam O'Donnell. **KAMERA:** Michael Watson. **STRIH:** Nicholas Wayman-Harris. **HUDBA:** Matthew Margeson. **HRAJÚ:** Eric Balfour, Scottie Thompson, Brittany Daniel, Crystal Reed, Neil Hopkins, David Zayas, Donald Faison, Robin Gammell. **DISTRIBÚTOR:** Intersonic

Los Angeles sa prebúdza do nového dňa. Svitane však prichádza o dve hodiny skôr. Nepochádza totiž zo Slnka, ale zo zvláštnych strojov, vznášajúcich sa nad mestom... Jarrod a Elaine prišli do L.A. na víkend k priateľom. Z okna s hrôzou sledujú strašidelný výjav. Ľudia sa vznášajú k oblohe a sú vtáholani do vesmírnych lodí, ktoré zakrývajú oblohu Los Angeles. Kamaráti sa zúfalo snažia utiecť a zachrániť sa. Zdá sa však, že vesmírni narušitelia nemajú slabé miesto. Ľudská populácia je postupne vysávaná z povrchu Zeme. Končí sa život na Zemi, ako ho doteraz poznáme...

PREMIÉRA: 8. 9. 2011

Super 8

(**Super 8**, USA, 2011) 2D digital, ŠUP, 112 min., MP 12, ČESKÝ DABING/ČESKÉ TITULKY, SCI-FI **RÉŽIA:** J. J. Abrams. **SCENÁR:** J. J. Abrams. **KAMERA:** Larry Fong. **STRIH:** Maryann Brandon, Mary Jo Markey. **HUDBA:** Michael Giacchino. **HRAJÚ:** Kyle Chandler, Elle Fanning, Joel Courtney, Gabriel Basso, Noah Emmerich, Ron Eldard, Riley Griffiths, Ryan Lee, Zach Mills. **DISTRIBÚTOR:** Tatrafilm

Keď sa skupinka tínedžerov z mestečka v Ohiu v lete roku 1979 rozhodne na kameru Super 8 nakrútiť amatérsky zombie horor, netušia, že výsledný film bude ešte desivejší než zamýšľali. V jednu neblahú noc sa totiž počas nakrúcania stanú svedkami vlakovej nehody, pri ktorej sa z jedného z poškodnených vagónov dostane na slobodu čosi zvláštne. V meste začnú miznúť zvieratá, ľudia a oblasť obsadiť armáda, ktorá evidentne niečo tají. Napriek všetkému chcú deti pokračovať v nakrúcaní a odhaliť, čo uniklo pri nehode zo zamknutého vagónu vykoľajeného vlaku. Pri tomto filmovaní ale pôjde o život...

PREMIÉRA: 1. 9. 2011

Všetko, čo milujem

(*Wszystko, co kocham*, Poľsko, 2009)

35 mm, ŠUP, 95 min., MP 15,

ČESKÉ TITULKY, TRPKÁ KOMÉDIA

RÉŽIA: Jacek Borcuch. **SCÉNÁR:** Jacek Borcuch. **KAMERA:** Michał Englert. **STRIH:** Agnieszka Glińska, Krzysztof Szpetmański. **HUDBA:** Daniel Bloom. **HRAJÚ:** Mateusz Kościukiewicz, Olga Frycz, Jakub Gierszał, Andrzej Chyra, Anna Radwan, Katarzyna Herman, Mateusz Banasiuk, Igor Obłoz, Marek Kalita. **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

V poľskom pobrežnom meste Krásne Jarne zakladá osemnásťročný Janek, syn námorného dôstojníka, v roku 1981 punkovú kapelu, aby mohol nahlas spievať o veciach, ktoré považuje za najdôležitejšie. Jeho život naplnia hlavne hudba a prvá veľká láska Basia. Ale nič netrvá večne. Hnutie Solidarita bojuje za slobodu a demokraciu a v krajine rastie napätie. Komunisti tajne pripravujú vojnový stav a vzbura mladých ľudí sa ľahko môže premeniť na tragédiu. Konflikty s komisárom stanného práva a smrť milovaného človeka zmenia Jankov život na nepoznanie.

PREMIÉRA: 1. 9. 2011

Zoošetrovatel'

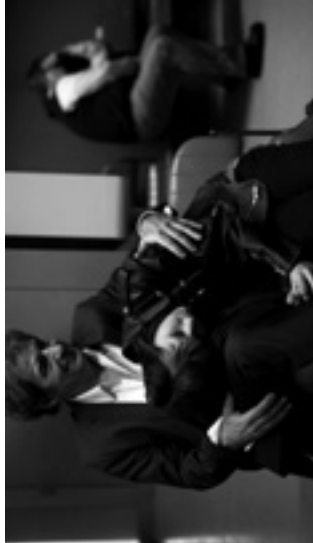
(*Zookeeper*, USA, 2011) 35 mm + 2D digital,

ŠUP, 104 min., MP 12, SLOVENSKÝ DABING,

RODINNÁ KOMÉDIA

RÉŽIA: Frank Coraci. **NÁMET:** Jay Scherick, David Ronn. **SCÉNÁR:** Nick Bakay, Rock Reuben, Kevin James, Jay Scherick, David Ronn. **KAMERA:** Michael Barrett. **STRIH:** Scott Hill. **HUDBA:** Rupert Gregson-Williams. **HRAJÚ:** Kevin James, Rosario Dawson, Leslie Bibb, Ken Jeong, Donnie Wahlberg, Joe Rogan, Nat Faxon, Thomas Gottschalk. **DISTRIBÚTOR:** Itafilm

Zvieratá v ZOO Franklin Park zbožňujú svojho láskavého ošetrovateľa Griffina Keyesa, ktorý sa cíti lepšie v spoločnosti leva, než vedľa ženy. Keďže jeho problémom je nájsť si partnerku, ako stretnúť dievča svojich snov, je odísť zo ZOO a nájsť si zaujímavejšiu prácu. Zvieratá sa v záchvate paniky rozhodnú porušiť svoje prastaré pravidlá mlčanica a odhalia svoje najväčšie tajomstvo: dokážu hovoriť! Aby Griffina prinútili zostať v zoologickej záhrade, rozhodnú sa mu udeliť lekcie zoznamovania a dvorenia v zvieracom štýle.

PREMIÉRA: 22. 9. 2011

Zostane to medzi nami

(*Neka ostane medzi nama*, Chorvátsko /

Srbsko / Slovinsko, 2010) 2D digital + DVD,

87 min., MP 15, ČESKÉ TITULKY, KOMÉDIA

RÉŽIA: Rajko Grlić. **SCÉNÁR:** Ante Tomić, Rajko Grlić. **KAMERA:** Slobodan Trninić. **STRIH:** Andrija Zafranović. **HUDBA:** Alan Bjelinski, Alfi Kabiljo. **HRAJÚ:** Miki Manojlović, Bojan Navojec, Daria Lorenci, Ksenija Marinković, Nataša Dorčić, Buga Marija Šimić, Krešimir Mikić, Živko Anočić.

DISTRIBÚTOR: Film Europe

Dvaja bratia a ich manželky, milenky, príležitostné známosti, k tomu pár detí, milenci manželiek, štipka sebaíronie a vtipu zamotané do erotického prepletencia, plneného občasnými menšími i väčšími lžami, zradami, hľadaním a návratmi. Nikola je muž, ktorý si rád užíva. Jeho brat pred jeho záletmi zatvára oči, no ani on nemá čisté svedomie. Ich vzťahová mozaika pôsobí na prvý pohľad odľahčene, no v divákovi zanecháva trpkosť z prázdnoty, ktorá postavy obklopuje... Film získal cenu za réžiu na MFF Karlovy Vary a Veľkú zlatú arénu za najlepší film na festivale v Pule.

Slovenské filmy 40. a 50. rokov na DVD

Posledný septembrový deň bude začiatkom ďalšej z DVD edícií Slovenského filmového ústavu (SFÚ) a denníka SME Slovenský film, ktorá sa zameriava na sprístupnenie hodnotných slovenských filmov naprieč dejinami prostredníctvom DVD nosičov. Tohtoročná edícia zameraná na obdobie 40. a 50. rokov je po filmoch z 80., 70. a 60. rokoch už piatou v poradí. Od 30. septembra počas nasledujúcich desiatich týždňov do 2. decembra prinesie na DVD nosičoch filmy *Kapitán Dabač* Paľa Bielika, *Šťastie príde v nedelu* Jána Lacka, *Rodná zem* Jozefa Macha, *Štyridsaťštyri* Paľa Bielika, *Štvoryľka* Jozefa Medveďa, *Varuj...!* Martina Friča, *Vlčie diery* Paľa Bielika, *Katka* Jána Kadára, *Čert nespí* Petra Solana a Františka Žáčka a *Dáždnik svätého Petra* Vladislava Pavloviča a Frigyesa Bána. Okrem filmu nájdú záujemcovia na nosičoch aj bonusy, medzi nimi informácie o filme, ohlasy z tlače, profily tvorcov a fotogalériu. Titulky a menu budú mať DVD slovenské a anglické a ku každému filmu bude ako predfilm pripojený jeden dobový *Týždeň vo filme*. Ako súčasť kolekcie opäť vyjde časopis. Ten prostredníctvom rozhovorov a profilov tvorcov, štúdií k filmom či výňatkov z dobovej tlače bude ilustrovať dobu vzniku týchto diel.

► sim

Film Nickyho rodina zbiera ocenenia

Celovečerný dokument o hrdinstve Nicholasa Wintona a jeho inšpirácii pre súčasných mladých ľudí *Nickyho rodina* žne úspechy na svetových festivaloch. Necelý týždeň po tom, ako si Patrik Pašš a Matej Mináč odniesli z MFF v Karlových Varoch Divácku cenu denníka Právo, mohli sa tešiť z ďalšieho ocenenia. Film *Nickyho rodina* získal na 28. MFF Jeruzalem, ktorý sa skončil 16. júla, ocenenie v kategórii Židovská skúsenosť. Cenu mu udelilo

Fórum pre uchovanie audiovizuálnej pamäti so zdôvodnením, že „filmárom sa podarilo inteligentne, presne a jasne využiť archívne materiály a umelecky ich prepojiť s historickými a dojemného príbehu. Spolu vytvorili ľudský a monumentálny film. Archívy, dráma a autentické svedectvá sú kombinované v neobvyklej koláži. Titulky objavujúce sa vo vnútri celého filmu pomáhajú divákovi orientovať sa v udalostiach a v archívnych materiáloch.“ Film sa v Jeruzaleme premietal za prítomnosti dvadsiatich členov veľkej Nickyho rodiny, medzi nimi aj za účasti Sira Wintona a priamo zachránených detí žijúcich v Izraeli. V septembri bude uvedený na MFF Cinematik, kde je zaradený do súťaže slovenských dokumentárnych filmov. Tvorcovia pripravujú aj celoamerickú kinodistribúciu a londýnsku premiéru.

► ts

Blatnica je miestom filmárov

Druhý letný mesiac sa na Slovensku konalo netradičné filmové podujatie. V dňoch od 5. do 7. augusta sa v slovenskej dedinke Blatnica, ktorá leží neďaleko Martina, konal filmový festival pod názvom Blatnica vo filme. Podujatie sa uskutočnilo pri príležitosti 90. výročia vzniku prvého slovenského celovečerného filmu v Blatnici, ktorým bol Siakelov *Jánošík* z roku 1921. Odvtedy v obci vznikli aj ďalšie filmy, medzi nimi napríklad *Po horách, po dolách* a *Zem spieva* Karola Plického, *Jánošík I, II* Paľa Bielika, *Dolina* Štefana Uhra, *Zrelá mladosť* a *Plavčík a Vratko* Martina Ťapáka, ale i ďalšie. Počas podujatia sa premietli filmy nakrútené v Blatnici, konala sa filmová cyklotúra, filmová prechádzka s deťmi i pamätníkmi a ďalší sprievodný program, vrátane rôznych hier pre účastníkov. Pri príležitosti podujatia vyšiel bulletin na tému filmovej Blatnice a historicky zaujímavá filmová mapa, na ktorej záujemcovia nájdú nielen základné orientačné body obce, ale i lokality, kde sa nakrúcali „blatnické“ filmy.

► sim

Judit Bárdos a Miroslav Krobot ■ FOTO: PubRes

Medzi láskou a egoizmom

► Eva Michalková

Rok 2011 zatiaľ nie je na slovenské hrané filmy príliš bohatý. Toto skóre vylepší september, na ktorý sú naplánované hneď dve domáce premiéry. Komédia Jozefa Paštéku **Mŕtvola musí zomrieť** a celovečerný koprodukčný česko-slovenský film režisérky a scenáristky Zuzany Liovej **Dom**, o ktorom bolo zatiaľ počuť viac v zahraničí ako doma. Intímna dráma otca a dcéry zobrazuje príbeh nedokonalého muža, snívajúceho o dokonalej rodine.

Imrich buduje svoj vlastný životný sen. Stavia dom pre mladšiu dcéru Evu. Do stavby si projektuje všetky svoje sny a ambície, ktoré pochoval v ére komunizmu. Na rodinnom dvore však stoja dva rozostavané domy – ten prvý mal patriť staršej dcére Jane, ktorá sa otcovej predstave vzoprela, a on ju vyškrtol zo svojho života. Otcov dar pre mladšiu dcéru sa ale pre Evu stáva nočnou morou. Tá vzdorovito sníva o láske a svete za múrmi, ktoré pre ňu jej otec buduje. Na pozadí tohto príbehu postupne začínú na povrch prenikať rodinné tajomstvá a život hrdinov naberie nečakaný zvrät. „Vo filme si kladiem otázky, ako prijať dar, ktorý nechceme, ale ktorý dostávame z lásky, a na druhej strane, ako bez strachu ukázať, čo naozaj chceme,“ opisuje svoj debut Zuzana Liová a pokračuje: „Riešim zdanlivo jednoduché vzťahy medzi rodičmi a deťmi. Dotýkam sa v ňom základných emócií, ktoré si v rôznych obmenách prežil asi každý, skúmam tenkú hranicu medzi egoizmom a láskou. Medzi vnucovaním svojej vôle iným a rešpektovaním ich slobody aj v momentoch, keď sa nám ich rozhodnutia nepáčia. Chcela som ukázať, ako vidím život obyčajných ľudí v malej slovenskej dedine a v širšom kontexte sa zamýšľam aj nad tým, koľko v nás zostalo z myslenia a spôsobu života, akým sme žili počas komunizmu.“

Celovečerný debut Zuzany Liovej bol vo svetovej premiére uvedený na Berlinale v sekcii FORUM, odvtedy sa úspešne predstavil na viacerých festivaloch v rôznych krajinách sveta. Ceny za herecké výkony si odniesol aj z tohtoročného Art Film Festu. Tento mesiac ho čaká premiéra a kinodistribúcia na Slovensku. O svojich očakávaniach v domácom kontexte Liová hovorí: „Vnímanie filmov, to, čo z nich v divákovi zostane, je z veľkej časti subjektívne a záleží na množstve okolností, či momentálnom rozpoložení toho, kto sa na film pozerá. Každý má právo na svoje vlastné prijatie či neprijatie

filmu. Ja sa teším, že po niekoľkých uvedeniach filmu na zahraničných festivaloch budú mať konečne možnosť vidieť Dom aj Slováci, lebo život tu doma bol mojou hlavnou inšpiráciou. Festivalové publikum reagovalo zväčša pozitívne, preto budem rada, ak aj slovenskí diváci prídu do kina a ak môj film bude mať pre niekoho zmysel.“

Zuzana Liová sa scenáristkou a zároveň režisérkou svojho filmu stala už druhýkrát. Aký rozdiel vidí medzi svojím predchádzajúcim televíznym filmom *Ticho* (2005) a *Domom*? „Hlavný rozdiel je v tom, že Dom je film do kina. Prvýkrát som nakrúcala na filmovú surovinu. Oproti Tichu má trochu zložitejší scenár s niekoľkými dejovými líniami. Chcela som používať ešte menej dialógov, nechať postavy konať a pozorovať ich pri tom. Viac času som pred nakrúcaním strávila na lokáciách, s kameramanom Jurajom Chlπίkom sme písali časti technického scenára priamo tam. A to, že som režírovala vlastné scenáre, bola pre mňa v oboch prípadoch ďalšia fáza tvorby. Oživovanie toho, čo bolo napísané,“ vysvetľuje Liová. Pri písaní scenára mala podľa vlastných slov jasnú predstavu o charakteroch postáv a hľadala hercov, ktorí by do nej čo najpresnejšie zapadli. Najdôležitejšou podmienkou hereckých výkonov bola pre ňu prirodzenosť a autenticita.

V hlavných úlohách filmu sa predstavia Miroslav Krobot, Judit Bárdos, Marián Mitaš, Tatjana Medvecká, Lucia Jašková a Marek Geišberg. Pri filme sa vystriedali dvaja kameramani, Slovák Juraj Chlπίk a český tvorca Jan Baset Strítežský.

Film vznikol v produkcii spoločností Fog'n'Desire Films, s.r.o., Samastinor, a.s., Sokol Kollár, a.s., Českej televízie a RTVS. Slovenský producent filmu Michal Kollár hovorí, že Liovej film bol preňho napriek svojmu komornému charakteru ňľahkou úlohou: „Chceli sme Zuzane poskytnúť podmienky, o akých sa mne iba snívalo. Náročnosť nakrúcania určili vzdialená lokácia, početný štáb a náročná dekorácia. Tri domy, ktoré vo filme hrajú, sa prakticky stavali. Spolu s producentom Viktorom Taušom sme hrdí, že je to na výsledku poznať.“ A aké má Kollár s týmto filmom ďalšie produkčné plány? „Radi by sme úspechy Domu v zahraničí potvrdili nomináciou na Oscara za Slovensko. Myslím si, že Dom je svojou kompaktnosťou rozprávania, triezvou dĺžkou a realistickou ambíciou v novodobom slovenskom hranom filme vlastne unikát. Ako hlavnú časť plánu by som menoval dôstojné uvedenie v slovenských kinách,“ uza-tvára Kollár. Premiéra filmu Dom v slovenskej distribúcii je naplánovaná na 29. septembra 2011. ▲

Dom (Česká republika / Slovenská republika, 2011)

Celkový rozpočet filmu: 1 360 000 EUR (z toho MK SR – 24 000 Eur a AVF – 220 000 Eur)

Počet kópií, v ktorých sa film distribuuje na Slovensku: 6 ks 35 mm filmových kópií a DCP nosiče

Scenáristka a režisérka Zuzana Liová nakrúcala Dom s dvoma kameramanmi. Na snímke s Janom Basetom Strítežským (vpravo). V pozadí producent Michal Kollár.

■ FOTO: PubRes

Rozprávanie o ľuďoch, ktorých nikto nepočúva

► Mariana Jaremková (filmová publicistka)

Novodobá slovenská kinematografia nemá veľa mien, ktoré by ju definovali. V hranej tvorbe je to jednoznačne dvojica Martin Šulík – Marek Leščák. Ich spolupráca začala už na VŠMU a zatiaľ ich posledný spoločný projekt **Cigán** rozvíril diskusiu ešte pred tým, ako padla prvá klapka. Scenárista Marek Leščák (1971), podpísaný pod väčšinu úspešných hraných aj dokumentárnych filmov posledných rokov, funguje v oboch „svetoch“ v snahe reflektovať dobu, v ktorej žijeme.

V Cigánovi po dlhých rokoch vidíme v slovenskom filme v titulnej postave detského hrdinu, tínedžera. Bol to zámer?

– Keď sme rozmýšľali o tomto filme, zdalo sa nám zaujímavé rozprávať ho z perspektívy chlapca. Adam má pätnásť rokov a v tomto veku predčasne dospieva. Po smrti otca si nanovo definuje hodnotový rebríček a zároveň žije v komunite, ktorá má svoje špecifiká. Kedysi mala každá osada určitú hierarchiu, ľudia mali zamestnanie – ako pracovali, tak pracovali, ale vždy bol v rodine pravidelný príjem. Za posledných dvadsať rokov sa celý systém, ktorým tie osady fungovali, zdeštruoval. Vyrastá tam druhá generácia ľudí, ktorých rodičia nikdy aktívne nepracovali a iba sa pretŕkajú životom. Z osád, ktoré mali vnútornú hierarchiu, sa stali vďaka chudobe getá s vlastnými krutými pravidlami. A do tohto prostredia je zasadený príbeh chlapca, ktorý sa z neho snaží vymaniť. Hneď na začiatku sme si povedali, že to bude v žánri drámy, ktorá bude mať existenciálny rozmer. Materiál sme zbierali pomerne dlho a zároveň sme zistili, že aj keď sa príbeh odohráva v osade, tá je svojím spôsobom odrazom nášho sveta. Akurát je to tam vyhotorenejšie, priamočiarejšie a emotívnejšie.

Koľko takých chlapcov si stretol? A čo bolo ich motiváciou žiť inak, ako to videli okolo seba?

– V osadách sme sa stretávali s rôznymi ľuďmi, od terénnych pracovníkov, cez ľudí, ktorí sú nezamestnaní, s tými, čo sa živia úžerou, s takými, ktorí vycestovali do Anglicka za prácou a rozprávali sme sa aj s tínedžermi. Tam je dôležitá jedna vec – kto týchto ľudí podchyť. Preto je vo filme postava farára, ktorý im poskytuje určité zázemie a niekam ich smeruje. Reálnym predobrazom tejto postavy boli dvaja ľudia, kňaz Marian Kuffa a druhým bol Ivan Akimov, ktorý vo filme aj hrá. Má s deťmi folklórny súbor, zoberie ich z osady a odvezie ich do Kežmarku, kde v takom podchode cvičia. Vytrhne ich z ich sveta, učí ich disciplíne a dodáva im sebadôveru. V lete ich vozí po festivaloch vo Francúzsku. Tam vystupujú dokonca aj v televízii, bývajú v drahých hoteloch. Takže niektoré deti v tejto cigánskej osade hovoria plynule po francúzsky (smiech).

Divadlo Romathan má niekoľko hier, ktoré sú kriticky namierené na negatíva vo vnútri etnika a mali napriek tomu priaznivú odozvu. Prijali Rómovia aj tu všetky negatíva, ktoré sú vo filme? Napríklad predaj dievčaťa na prostitúciu?

– Dokonca hovorili, že to je ešte mäkký film a realita je oveľa tvrdšia. Nemám pocit, že by voči sebe boli neúprimní, alebo sa chceli vidieť inak. Ten príbeh s predaným dievčaťom tiež vychádza z reálnej udalosti, keď dievča predali rodičia, dokonca trikrát... Stále sa ale točíme okolo Cigánov, no mám pocit, že je to smutná správa nielen o nich, ale aj o nás. Pretože za to, v akých podmienkach žijú, môže aj biela majorita. Predstava, že sa z toho dostanú bez jej pomoci, je naivná.

Film má na slovenské pomery dobrú návštevnosť. Napriek prehlbujúcej sa averzii voči tomuto etniku. Mysleli ste si, že bude ťažké dostať divákov do kina na takýto film?

– Keď sme začali uvažovať o tomto filme, chceli sme, aby bol o Cigánoch, aby bol v ich jazyku a hrali v ňom neherci. Čiže radikálny program. Už vtedy začali reakcie, že na to nikto nebude chodiť, že sa to nebude dať nakrútiť, pretože s nimi sa nedá pracovať. Chcete nakrúcať v osade? Veď vám všetko rozkradnú a navyše to nebudú vedieť zahrať. Nič také sa nestalo. Jediná vec, ktorá sa stala, bola, že predsudky voči tejto téme a filmu boli extrémne silné ešte pred oficiálnym spustením distribúcie. Film ešte nikto nevidel a už o ňom išli správy, aký určite je. Niektoré reakcie boli čisto rasistické. Bol som pripravený na to, že ak sa na tlačovke niekto opýta, prečo sme urobili film o Cigánoch, tak začnem čítať tieto neadekvátne, hlúpe a rasistické reakcie, predpokladám, že od bielych prispievateľov.

Čím to je, že zahraničné filmy o Cigánoch nevyvolávajú takéto reakcie. Práve naopak, či už hovoríme o Kusturicovi, Gatlifovi, alebo napokon aj o slovenskom filme *Ružové sny*, ktorý je veľmi obľúbený.

– Ale teraz hovoríme o slovenskom filme, ktorý sa odohráva v súčasnosti na východnom Slovensku a myslím si, že na tých fórach aj tak diskutujú ľudia, ktorí Kusturicove ani Gatlifove filmy nikdy nevideli. Celkom sa však teším, že na film ľudia

zatial' chodia. Filmu pomohli ocenenia z Karlových Varov a dôležitá bola aj premiéra v Richnave. Dvetisíc Cigánov aj bielych sa prišlo pozrieť na film, ktorý sa odohráva u nich. Bolo pekné vidieť ako ľudia, ktorí pre seba nemali dobré slovo, stáli tesne pri sebe a pozerali film alebo tancovali. Tak to bolo zmysluplné.

V poslednej dobe sme mohli vidieť dokumenty *Cigarety a pesničky* Mareka Šulíka, *Z kola von. Čo je za tým* Jara Vojteka, s ktorým pracuješ aj na jeho ďalšom dokumente s predbežným názvom *Cigáni idú do volieb*. Teraz je v kinách hraný film *Cigán*, ale inšpirovaný skutočnými príbehmi. Vzniká zaujímavá skladačka príbehov o Cigánoch...

- Každý film, ktorý je urobený poctivo, dopĺňa mozaiku normálnych správ z ich sveta. Doteraz prichádzali len veľmi sploštene cez televízne spravodajstvo, kde sú ukazované formou atrakcie: A teraz niečo na obveselenie... Rómovia zasa zjedli koňa, kopytá nechali pred domom, Rómovia zabíjali sviňu a omylom zabili deda. Vždy je tam jeden vystrašený redaktor, ktorý o tom so strachom porozpráva, ľudia si to stiahnu z youtube a pozerajú na to ako na cirkus. Ako keby nebol záujem rozprávať o tom, ako naozaj žijú. Náš *Cigán* je príspevok k tejto téme z inej strany.

Ak si pozrieme tvoju filmografu za posledné roky, tak v nej prevažujú sociálne témy. Či hovoríme o hraných filmoch alebo dokumentoch. Aj teraz pracuješ na takto ladených príbehoch s Mátyásom Priklerom (*Ďakujem, dobre*) či Jurajom Lehotským (*Zázrak*). Je to o snahe reflektovať dobu, čo stále v našom hranom filme chýba?

- Robím to, čo ma zaujíma. Ku každému z projektov som sa dostal iným spôsobom. Človek sa pohybuje po Slovensku, rozpráva sa s ľuďmi, zaujíma sa o nich a tie témy z toho vyvierajú, niektoré sú spracované formou dokumentu, iné hraného filmu. S Mátyásom Priklerom sme dokončili zvyšok celovečerného filmu *Ďakujem, dobre* a pracovnú metódu sme nazvali, že sme sa obzreli okolo seba. Myslím si, že keď o tom, v čom žijeme a čím žijeme nebudeme rozprávať my, tí po nás si to už nebudú tak presne pamätať.

Otázka je, či sa ľudia u nás chcú ísť pozerat' do kina na to, v čom žijú? Chcú sa baviť a je jedno na čom. Mám pocit, že na to doplatil, čo sa týka návštevnosti, aj *Slniečny štát*.

- Odpoviem trochu inak. Stalo sa mi to niekoľkokrát. Pri *Slniečnom štáte*, pri *Hranici*, *Slepých láskach* a vlastne aj pri *Cigánovi*. Vždy za mnou prišli ľudia a povedali, že tento film je pre >

▪ FOTO: Miro Nôta

nich dôležitý. Boli to bežní diváci. Opýtal som sa prečo? Lebo vy hovoríte za nás. Nás nikto nepočúva. Keď to povieť vy, prostredníctvom filmu, tak to má väčšiu váhu. A naozaj vnímam tieto filmy ako rozprávanie o základných veciach v živote človeka, o krajine a o ľuďoch, ktorých nikto nepočúva. Ale nemám pocit, že hovorím za nich. Hovorím spolu s nimi.

S Jurajom Lehotským teraz pripravuješ jeho hraný debut s pracovným názvom *Zázrak*. Aj tu sa príbeh točí okolo ľudí na okraji spoločnosti.

- Pred časom som sa dostal do reedukačného centra a s Jurajom sme sa rozprávali, že by to mohla byť zaujímavá téma. Vycestovali sme do dievčenskej polepšovne a začali sme sa s dievčatami rozprávať. Postupne sme z toho vyskladali náš príbeh. Nie je iba o živote v polepšovni, je o vzťahoch medzi dospelými a deťmi, o láske a hodnotách v tejto spoločnosti. Momentálne je ukončená prvá tretina nakrúcania a pokračovať sa bude v septembri. Súčasťou tejto témy sú aj workshopy, ktoré už tretí rok robíme s Mátyásom Priklerom v dvoch reedukačných centrách cez MPhilms.

Čím je pre teba práca na týchto projektoch so sociálnym podtextom zaujímavá, že si jej ochotný venovať toľko času a energie?

- Je to taká zvláštna vec. V reedukačných centrách robíme workshopy pre dospievajúce deti, ktoré stratili kontakt so svojou rodinou. Buď pochádzajú z detských domovov, alebo o nich rodičia nevidia záujem a sú sami so svojimi problémami. My sme chceli, aby trávili to leto zmysluplnejšie. Tým, že s nimi pracujeme, dávame im dôveru. Ale aby sme sa rozumeli, dávame dôveru ľuďom, ktorí sú vnímaní s množstvom predsudkov. Aj vďaka okolnostiam, kvôli ktorým sa v polepšovni ocitli. To znamená, že im nedôveruje nikto. My im tú dôveru dáme a ona sa nám vráti. Je to obohacujúce pre obe strany. Tretí workshop pre talentovaných mládežníkov robíme v Banskej Štiavnici, to je medzinárodný workshop pri filmovom seminári Štyri živly.

Nedávno sme mohli vidieť pokračovania dokumentov (*Chcela som byť matka*, *Povieme si*

to v nebi) z cyklu *Nechcené deti*, na ktorom tiež spolupracuješ.

- Projektu *Nechcené deti* som sa zúčastnil ako dramaturg a potom vznikol nápad nakrútiť pokračovanie, čo je istým spôsobom výzva, lebo málokedy dostanete možnosť mapovať život človeka po vyše desiatich rokoch. Vznikli dva dokumenty, jeden nakrútil Marek Šulík, druhý Jaro Vojtek. Na týchto dokumentoch si cením, že sú veľmi úprimné. Každý z nich je rozprávaný iným spôsobom, ale oba hovoria o živote a o ťažkých situáciách, ktoré môžu človeka stretnúť, keď si osvojí cudzie dieťa. Oba hovoria o tejto obeti úprimne a s láskou. Ale nelakujú ten akt na ružovo.

Aká je pre teba práca na časozberných dokumentoch? Na takýchto dokumentoch si pracoval napríklad s Jarom Vojtekom (*My zdes*, *Hranica*).

- Svojím spôsobom sa dá ovplyvniť všetko. Autor určuje veci, ktoré ho zaujímajú, on určuje štruktúru filmu, jeho vyznenie. Vie predpokladať udalosti, ktoré sa udejú, a keď sa na ne sústreď, tak ich vie aj zaznamenať... Ide o to, aby to bolo zmysluplné a hovorilo to k téme. V konečnom dôsledku je ale život natoľko prekvapujúci, že niektoré veci, aj napriek dôkladnej znalosti prostredia a ľudí nepredpokladáš, či už je to vďaka ľudskej malosti alebo veľkosti, a to je na tom čarovné.

Prednášaš na VŠMU, absolventi scenáristiky už niekoľko rokov nemajú veľa šancí presadiť sa mimo televízie. Máme tu potom režírujúcich scenáristov. Ako to vnímaš ty? Ak sa pozrieš na Mareka Leščáka s prvým úspešným nakrúteným scenárom a dnes...

- Snažím sa nad tým nerozmýšľať. Podľa mňa je to strata času. Boli dôležité veci, ktoré ma v živote stretli. Už na škole som začal robiť s Martinom Šulíkom a Jarom Vojtekom a to sú dva svety – svet hraného a dokumentárneho filmu. A v obidvoch svetoch fungujem ďalej, akurát spolupracujem s ďalšími kamarátmi – Jurajom Lehotským, Mátyásom Priklerom, Ivanom Ostrochovským... Je to v podstate jednoduché, snažím sa robiť na témach, ktoré považujem za dôležité, a s ľuďmi, ktorým verím. ▲

Do centra Bratislavy sa vracia kino

► Simona Nátová

Bilanciu bratislavských kín, ktoré ponúkajú aj iné ako mainstreamové tituly, urobíme veľmi ľahko. Ak sa sústredíme na centrum hlavného mesta, pri výpočte skončíme tak rýchlo, ako sme začali. Bratislava má totiž v súčasnosti v centre len jedno kamenné kino Mladosť so 120-timi sedadlami. Je to zároveň jediné kino s garanciou kvalitného európskeho programu v sieti Europa Cinemas, ktoré je v Bratislave v prevádzke. Táto situácia sa od septembra zmení. Dve zo svojich štyroch kinosál otvára Kino Lumière.

Kino Lumière nie je nováčik, novým je len jeho názov. Ide o bývalé kino Charlie centrum alias Charlie's, ktoré sídli na Špitálskej ulici 4 v Bratislave. Je vo vlastníctve Slovenskej republiky a v správe ho má Slovenský filmový ústav (SFÚ), ktorý za rekordne krátky čas (niečo viac ako jeden mesiac) pripravil jeho prevádzku na september 2011. Spočiatku budú verejnosti sprístupnené dve kinosály na prízemí s programom filmov z domácej, európskej i svetovej kinematografie, z ktorých mnohé nie je možné na iných miestach v Bratislave vidieť, nakoľko z komerčného hľadiska nie sú zaujímavé pre dramaturgiu multplexov. Prečo si ale museli Bratislavčania na jeho otvorenie počkať takú dlhú dobu?

„Dôvod je zakotvený v alarmujúcom stave slovenského súdnictva, pretože priestory od 1. augusta 2007 bez právneho titulu užíval vtedajší nájomca, spoločnosť IC Centrum, s.r.o. Napriek tomu, že mu skončila nájomná zmluva k 31. júlu 2007, tieto priestory neuvoľnil, ani nás do nich nevpustil, tak sme sa ich nemohli zmocniť inak ako právnymi prostriedkami. V súčasnosti v tejto veci bežia ešte dva súdne spory, pričom jeden sme vyhrali, je správoplatný a na jeho základe sme mohli 11. júla 2011 so súdnym exekútorom, notárom a s právnym zástupcom SFÚ vkročiť do objektu a postupne začať robiť kroky

k tomu, aby sa do týchto priestorov vrátil film a jeho diváci,“ vysvetľuje situáciu bývalého Charlie centra Peter Dubecký, generálny riaditeľ SFÚ.

Hoci kino na Špitálskej nepatrí k najstarším, má už svoju krátku históriu i pamätníkov. Jeho štyri kinosály, klubové a kaviarenské priestory pod názvom Filmový klub boli otvorené v roku 1976, prevádzka sa začala 12. novembra. Autorom projektu tohto objektu bol Ing. arch Pavol Ondreička, kino patrilo pod Ústredie Slovenského filmu. Filmový klub sa od začiatku svojej existencie stal miestom väčšiny formálnych aj neformálnych stretnutí nielen divákov s filmom, ale aj filmo-vých tvorcov, pre ktorých sa toto miesto stalo stánkom slovenského filmu.

SFÚ sa k priestorom bývalého Filmového klubu dostal v roku 1991, kedy sa stal samostatnou inštitúciou a tieto priestory dostal do svojej zriaďovacej listiny delimitáciou zo Slovenskej filmovej tvorby Koliba. „Od prvopočiatku bol tento priestor prenajatý spoločnosti Štúdio Tri, s. r. o. a Charlie's Rudolfa Biermanna, ktorá ho celé 90. roky mala v prevádzke. SFÚ ho využíval len na prevádzkovanie archívneho kina Filmo-téka, nemali sme ale zásadný dosah na to, akým spôsobom sa bude tvoriť dramaturgia a ako bude zamerané komplexné využívanie tých priestorov,“ hovorí Peter Dubecký.

Za nie príliš šťastné riešenie považuje prená-jatie priestorov spoločnosti IC Centrum, s. r. o., ktorá po odchode spoločnosti Charlie's a po pre-vzatí týchto priestorov „začala dávať príliš veľký dôraz na sprievodné aktivity. Išlo o reštauračné služby, ktoré boli neskôr transformované do podoby pubu a nočného podniku.“ Tie fungovali s nie najlepšou povestou a často boli rušivým elementom pri pozerení večerných predstavení v kinosálach. Táto situácia pretrvávala „až do roku 2009, kedy SFÚ odpojil prívod elektrickej energie a zabezpečil ukončenie prevádzkovania týchto priestorov, keďže pôvodný nájomca nebol ochotný tieto priestory uvoľniť,“ hovorí Dubecký.

Svoju predstavu o využití priestorov „staro-nového“ kina zhrnul SFÚ v projekte určenom pre svojho zriaďovateľa, Ministerstvo kultúry SR. Uvádza sa v ňom, že „v súlade s dlhodobými zámermi bude tento priestor slúžiť ako Cinema Arthaus so širokospektrálnou ponukou filmových a audiovizuálnych projekcií, jeho zariadenie bude priestorom pre realizáciu workshopov, seminárov, expozíciou pre muzeálne filmové arte-fakty, miestom pre výstavy a prezentácie zbierok SFÚ, ale i priestorom pre prezentáciu výstupov celého audiovizuálneho prostredia. Súčasne bude miestom realizácie tlačových konferencií, krstov kníh, DVD nosičov a ďalších.“ Projekt hovorí aj o tom, že Lumière by mal tak ako kedysi pôvodný Filmový klub opäť nadobudnúť hodnotu tzv. „genia loci“ slovenských filmárov. Od roku 2009 sa stal jedným z prioritných projektov inštitúcie.

„Od septembra budú pre verejnosť sprístupnené dve najväčšie kinosály, ktoré sa nachádzajú na prízemí s počtom sedadiel 209 a 85, premietat' sa bude v oboch dvakrát denne,“ upresňuje súčasnú situáciu kina Lumière Peter Dubecký a pokračuje: „Pred začiatkom užívania prejdú tieto kinosály základnou technickou re-pasiou a generálkou, technicky budú vymenené premietacie plátna a sfunkčnia sa technologické zariadenia. Zatiaľ budeme premietat' 35 mm fil-mové nosiče, ale s kvalitným dolby stereo zvukom, ktorý tam v minulosti nebol. V oboch sálach sú v súčasnosti sedačky, ktoré boli vyme-nené pred siedmimi rokmi, takže ide o moderné kinokreslá, prejdú ale kompletnou očistou a údržbou. A celý priestor bude vymalovaný. V súčasnosti je našou prioritou tieto priestory

čo najskôr sprístupniť, pretože stav, v akom sa kiná v Bratislave nachádzajú, je katastrofálny.“ V jesenných mesiacoch sa plánuje sprevádzkovať aj kaviareň na prízemí. Podľa slov Dubeckého SFÚ do budúca pripravuje kompletnú rekon-štrukciu objektu. Hovorí, že „zásadný charakter prestavby tohto priestoru očakávame v roku 2013, pričom SFÚ v spodných priestoroch objektu vybuduje vlastné digitalizačné pracoviská. Súčasné sprevádzkovanie robí SFÚ z vlastných zdrojov, prestavba a rekonštrukcia bude spolu-financovaná z prostriedkov Európskej únie cez program OPIS 2.“

Nový názov kina Lumière je podľa Dubeckého návratom k podstate kinematografie a zároveň je to hold zakladateľom filmu. Navyše tento názov v minulosti niesla jedna z kinosál tohto priestoru. K najbližšie plánovanej dramaturgii Dubecký hovorí, že „radi by sme dali priestor artovým snímkam, ale aj všetkým tým filmom, akciám, podujatiam, ktoré priestor inde nemajú. Už dnes je niekoľko festivalov, ktoré by do konca roku v tých priestoroch radi realizovali časť svojich aktivít. Intenzívne sa o ne zaují-mal MFF Bratislava, ale aj Jeden svet, Filmový festival inakosti a ďalšie. Od septembra budeme premietat' filmy z najväčšej nekomerčnej putov-nej prehliadky Projekt 100 – 2011, a tak sa do tohto kina dostanú filmy ocenené hlavnými cenami na najprestížnejších medzinárodných festivaloch. Neskôr by tento priestor mal slúžiť aj na premiéry slovenských a európskych filmov. Do budúca by sme radi kino smerovali aj k detskému divákovi, seniorom a zameriame sa aj na filmové vzdelávanie. Chceme robiť Malé dejiny kinematografie s lektorskými úvodmi, pripomínať jubileá. Už dnes vieme, že z okolitých archívov je záujem spolupracovať na reprezen-tatívnych prehliadkach národných kinemato-grafií.“ Vstupné na projekcie bude 4 Eurá, pre členov FK 3 Eurá.

Na záver Peter Dubecký dodáva: „SFÚ by veľmi rád tento priestor venoval filmu a audiovizii, pretože slovenský film a slovenskí filmári majú právo na to, aby mali svoj stánok, ktorým Kino Lumière určite bude. Pre našu kinematografiu a podporu pôvodnej tvorby je to nevyhnutné.“ Otvorenie kina Lumière je naplánované na 5. septembra. ▲

MEDIA Desk Slovensko informuje...

V programe MEDIA bola prvýkrát publikovaná Výzva na podporu digitalizácie kín, jej prvá uzávierka je **15. septembra 2011**. O podporu sa môžu uchádzať nezávislí európski prevádzkovatelia kín, ktorí splnia nasledovné podmienky: kino musí byť premiérové, otvorené pre verejnosť minimálne tri roky, musí mať ročne minimálne 520 premietaní a 20 000 divákov, minimálne 50 percent premietaných titulov musia tvoriť európske filmy a minimálne 30 percent nenárodné tituly. Dotácia je jednorazová a fixná vo výške 20 000 Eur. Keďže celkový rozpočet sú 2 milióny Eur, pôjde o dotáciu pre 100 európskych kín. Dotácia sa nevzťahuje na už zakúpené, prípadne inštalované technické vybavenie na digitálnu projekciu.

► www.mediadeskslovakia.eu

Štvrtá tohtoročná výzva Audiovizuálneho fondu

Audiovizuálny fond (AVF) už štvrtýkrát tento rok vyzýva oprávnených žiadateľov na predkladanie žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov formou dotácie. Záujemcovia môžu v termíne **od 15. augusta do 10. októbra 2011** predkladať svoje žiadosti do nasledovných podprogramov: 1.1.1, 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6, 1.2.4, 1.2.5, 1.2.6, 1.3.4, 1.3.5, 1.3.6, 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1, 2.2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 a 4.1. Rámcová suma finančných prostriedkov určených na podporu projektov predložených na základe tejto výzvy je 1 450 000 Eur. Žiadosti sa Audiovizuálnemu fondu predkladajú v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona a vnútornými predpismi fondu, dostupných na ► www.avf.sk. Žiadosti sa doručujú osobne alebo doporučenou poštou, resp. kuriérom na adresu AVF. Fond v prípade

záujmu žiadateľom poskytuje v období od 5. do 30. septembra konzultácie na predkladanie žiadostí.

► uwe

Noví kandidáti na členov odborných komisií AVF

Audiovizuálny fond vyzýva na predkladanie návrhov kandidátov na členov svojich odborných komisií. Tie sú zriadené za účelom odborného, transparentného a nezávislého posúdenia každej žiadosti o poskytnutie finančných prostriedkov fondu. Funkčné obdobie doterajších členov komisií sa končí, odborné komisie je preto potrebné doplniť o nových členov, pričom doterajší členovia môžu byť opäť vymenovaní. Podmienkou členstva v odbornej komisii je ukončené vysokoškolské vzdelanie najmenej prvého stupňa a odborné pôsobenie v audiovizii v trvaní najmenej päť rokov, alebo ukončené stredné vzdelanie s maturitou a odborné pôsobenie v audiovizii v trvaní najmenej sedem rokov, bezúhonnosť a spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Návrhy na kandidátov sa podávajú písomne, vzor návrhu nájdete na stránke ► www.avf.sk. Návrhy s požadovanými údajmi je potrebné doručiť poštou alebo osobne v obálke s označením „Návrh na člena odbornej komisie Audiovizuálneho fondu“ **do 12. septembra 2011** na adresu: Audiovizuálny fond, Grösslingová 53, 811 09 Bratislava.

► uwe

Prihlasovanie na Résidence du Festival na MFF Cannes

Pre tvorcov pripravujúcich svoj prvý alebo druhý hraný celovečerný film je určený program Résidence du Festival organizovaný MFF Cannes. Každý rok privíta v Paríži tucet mladých režisérov, ktorí sa venujú projektu svojho prvého alebo druhého celovečerného filmu a majú už za sebou celovečerný debut, prípadne krátky hraný

film. Reзиденčný pobyt je zložený z dvoch sedení v celkovej dĺžke štyri a pol mesiaca, najbližší pobyt je naplánovaný od marca do júla 2012. Filmári počas rezidencie pracujú na svojom projekte, stretávajú sa s filmovými profesionálmi, dostávajú mesačné štipendium vo výške 800 Eur, výhodou sú aj voľné vstupy do parížskych kín a na filmové festivaly v meste, či kurz francúzštiny zdarma. Uzávierka prihlasovania na Résidence du Festival je **9. septembra 2011**, porota zložená z filmových profesionálov rozhodne o účastníkoch v decembri tohto roka. Elektronickú prihlášku a podrobné podmienky účasti nájdete na ► www.festival-cannes.fr/en/cinefoundation/theResidence.html.

► uwe

Uzávierka akreditácií na Industry program MFDF Jihlava

Industry program organizuje Inštitút dokumentárneho filmu počas 15. medzinárodného festivalu dokumentárnych filmov Jihlava. Zamestnáva sa na projekty vo fáze vývoja, produkcie, postprodukcie a na dokončené filmy zo strednej a východnej Európy. Industry program tvorí viacero častí: koprodukčné stretnutie East European Forum, trh East Silver, prezentácia Doc Launch, Project Market, koprodukčné raňajky, Industry projekcie a ďalšie. Uzávierka akreditácií na tento program vyprší **30. septembra 2011**. Online akreditačný formulár a podrobné informácie o podmienkach účasti na jednotlivých podujatiach na 15. MFDF Jihlava nájdete na ► www.dokweb.net.

► uwe

HBO opäť hľadá najlepšie námety na dokument

HBO Česká republika plánuje realizáciu ďalších originálnych dokumentárnych filmov vo vlastnej produkcii. Vyzýva preto v spolupráci s Inštitútom dokumentárneho filmu českých a slovenských autorov na poslanie ich námetov na celovečerný

dokumentárny film v dĺžke 60 až 100 minút. Téma je ľubovoľná, mala by byť viazaná na Česko, resp. Slovensko, prednosť majú silné ľudské príbehy s kontroverznými presahmi. Filmy by mali nadväzovať na dokumentárny cyklus HBO *Bez cenzúry*, zameraný na otvorený a slobodný pohľad na rozporuplné témy. Jedným z víťazov predchádzajúceho ročníka súťaže bol Peter Begányi so svojím filmom *Erotic Nation*. Víťazný projekt súťaže HBO bude podporený sumou 1,2 mil. českých korún. Uzávierka prihlasovania je **30. septembra 2011**, zaslané námety posúdi odborná porota. Online prihlášku a podmienky súťaže nájdete na ► www.eastsilver.net a ► www.hbo.cz, víťaz súťaže bude vyhlásený 29. októbra 2011 počas záverečného ceremonálu 15. MFDF Jihlava 2011.

► uwe

HoryZonty aj pre amatérskych filmárov a fotografov

Šiesty ročník festivalu dobrodružných filmov HoryZonty, ktorý sa uskutoční v novembri 2011, opäť prináša možnosť zapojiť sa do amatérskej fotosúťaže a súťaže filmov. Prihlásené diela sa stanú súčasťou programu a budú bojovať o priazeň divákov i poroty, aj o hodnotné ceny. Dej filmov musí byť zameraný na športovú činnosť, faunu, flóru alebo ľudí žijúcich v horách. Autori môžu svoje diela prihlásiť do jednej z kategórií: Horské šialenstvo, Tajomné cesty, Magické hlbiny, Biele šialenstvo. Podmienkou účasti v súťaži je, aby sa na filme nepodieľal profesionálny autor ani filmové štúdio. Jeden autor môže prihlásiť maximálne dva filmy kratšie ako 30 minút. Termín na prihlasovanie filmov je **10. september 2011**. Spestrením festivalu HoryZonty bude aj fotosúťaž, záujemcovia môžu svoje fotografie (maximálne 3 snímky od jedného autora) prihlásiť do kategórií Krajina / Príroda, Ľudia a svet okolo nás a Športy v prírode. Uzávierka prihlasovania fotografií je **20. október 2011**.

► www.horyzonty.sk

► uwe

Miestnosť samovrahov • FOTO: AFF

Art Film Fest nemal chybu

► Jaroslav Hochel (filmový publicista)

Art Film Fest (AFF) je dnes úplne iným podujatím, než vo svojich začiatkoch. Rozrástol sa kvalitatívne i kvantitatívne a postupnými krokmi zmenil svoj charakter z podujatia špecializovaného na dokumenty o umení na štandardný medzinárodný festival. Aký bol jeho 19. ročník, ktorý sa tento rok konal od 17. do 25. júna?

Predovšetkým programovo bohatý: vyberať sa dalo z dvoch súťažných a desiatich nesúťažných sekcií plus ďalších piatich pôct a retrospektív. Spolu bolo uvedených 194 filmov z 53 krajín na 229 predstaveniach. Voliť bolo treba medzi dvoma mestami (Trenčianske Teplice, Trenčín) a šiestimi premietacími sálami. Hoci sa tento rok nepodarilo zabezpečiť sálu ODA v Trenčíne, ktorá pojme najviac divákov, ani kinematografy pod holým nebom, na celkovej návštevnosti sa to neprejavilo.

V súťaži hraných filmov sa stretlo 15 titulov, z ktorých viaceré už prešli skúškou ohňom na významných medzinárodných festivaloch (Berlinale, Cannes, Locarno, Benátky a i.). Prvý raz v dejinách AFF bol v súťaži slovenský film (presnejšie česko-slovenská koprodukcia), ktorým sa festival otváral. *Dom* režisérky Zuzany Liovej zabodoval hneď dvakrát: Modrého anjela za herecký výkon si odniesli hlavná predstaviteľka Judit Bárdos i Miroslav Krobot, ktorý stvárnil postavu jej otca. Aj tieto ocenenia svedčia o tom, že herecké výkony sú zrejme najsilnejšou stránkou tohto hraného debutu pre kiná. (*Dom* získal aj cenu Film Europe za mimoriadny tvorivý čin mladého slovenského filmového tvorca, ktorý dosiahol uznanie aj v zahraničí.) Modrého anjela pre najlepší film udelila porota pod vedením Juraja Jakubiska ruskému filmu *Stíchnuté duše* režiséra Alexeja Fedorčenka. V snímke, ktorá zobrazuje rozlúčku so zosnulou manželkou, ako ju praktizuje menšinová komunita Merianov v stredozápadnom Rusku, ocenila „jedinečnú poetickú víziu a silné režisérске rozhodnutia“. Modrého anjela za najlepšiu réžiu získal Poľiak Jan Komasa za *Miestnosť samovrahov*, príbeh stredoškolačka, ktorý svoje osobné problémy – skôr domnelé než skutočné – rieši únikom do virtuálneho sveta,

čo ho dovedie až k samovražde. Špeciálne uznanie a Cenu primátora mesta Trenčianske Teplice získal film rakúskeho režiséra Markusa Schleinzera *Michael*, vecne a strohým štýlom zobrazujúci posledné mesiace spoluzitá pedofila a malého chlapca, ktorého drží v zajatí. Druhé špeciálne uznanie získal čínsky film *Zimné prázdniny* v réžii Li Hongqiho, v ktorom režisér v dlhých statických záberoch a s použitím vtipných až absurdných dialógov zobrazuje nudu v čínskom provinčnom meste.

Súťaž krátkych filmov ponúkla v šiestich blokoch 44 titulov hraných, dokumentárnych, animovaných i experimentálnych. Porota ocenila Modrým anjelom švédsku snímku *Tussilago* režiséra Jonasa Odella „za osviežujúci prístup k filmovej práci, ktorou prehodnocuje žánrové konvencie a výrazne pretvára hranice medzi animovaným, dokumentárnym a hraným filmom“. Ide o príbeh dievčaťa, ktoré sa namočilo do teroristickej akcie v 70. rokoch. Slovensko v tejto súťaži reprezentovali animované snímky *Posledný autobus* Martina Snopeka a Ivany Laučíkovej a *tWInS* Petra Budinského. Stále programové sekcie – Okolo sveta, Európske zákutia, Láska a anarchia, Prísľuby z východu, Nočná prehliadka, To najlepšie z komédie – dopĺňali variabilné sekcie: Téma sa sústredila na Nebezpečné deti a Focus na quebeckú kinematografiu. Diváci si mohli vyberať z diel známych i menej známych tvorcov – veľkú pozornosť púťali filmy Pedra Almodóvara (*Koža, v ktorej žijem*), Terrencea Malicka (*Strom života*), Larsa von Triera (*Melancholia*), Jerzyho Skolimowského (*Nevyhnutné zabíjanie*), Toma Tykwera (*Tri*), Akiho Kaurismäkiho (*Le Havre*), Kena Loacha (*Route Irish*), Bélu Tarra (*Turínsky*

kôň) či Andreja Zviaginiceva (*Elena*), z ktorých viaceré uvidíme aj v bežnej či klubovej distribúcii.

Slovenská kinematografia bola zastúpená nielen v súťažiach, ale aj v sekcii Slovenská sezóna (*Marhuľový ostrov* Petra Bebjaka, *Devínsky masaker* Geju Dezorza a Jozefa Páleníka, *Čas grimás* Petra Dimitrova, nové dokumenty Marka Šulíka, Jara Vojteka, prvé diely cyklu *Slovenské kino*). V samostatných blokoch sa predstavili slovenské filmové školy (FTF VŠMU Bratislava, Akadémia umení v Banskej Bystrici, Fakulta masmediálnej komunikácie UCM v Trnave). Rozsahom nevelká, ale objavná bola sekcia venovaná exilovej tvorbe Jána Kadára, spojená s krstom anglickej verzie kadárovskej monografie od Václava Maceka. Za zmienku stojí aj účasť slovenských hercov (Emília Vášáryová, Milan Kňažko, Kamila Magalová) v snímkach Českej televízie, prezentovaných na AFF. Nositeľmi ocenenia Hercova misia sa tento rok stali János Bán, Zdeněk Svěrák a Zuzana Kronerová. K držiteľom ceny Zlatá kamera, určenej pre predstaviteľov iných filmárskych profesií, tento rok pribudli režisér Emir Kusturica, scenárista Jean-Claude Carrière a kostýmový výtvarník Milan Čorba.

Devätnásty Art Film Fest priniesol všetko, čo môžeme od takéhoto podujatia očakávať – výborný program, účasť významných osobností, množstvo sprievodných podujatí pracovného i relaxačného charakteru –, pričom zároveň všetko fungovalo ako švajčiarske hodinky. Inak povedané, festival nemal chybu. Tuším ešte aj tie občasné prietrže mračien mu dodávali na atmosfére. Určite je to tak. Tých 43 890 divákov sa predsa nemôže myliť. ▲

Zimné prázdniny • FOTO: AFF

Päť karlovarských cien pre Slovensko

► Miro Ulman

Na tohtoročnom 46. ročníku MFF Karlovy Vary, ktorý sa konal od 1. do 9. júla, sa slovenskej kinematografii podarilo úspešne nadviazať na ten vlnajší, jubilejný. Pre Slovensko to bol dokonca najúspešnejší ročník v celej doterajšej histórii karlovarského festivalu. Päť cien sme tam na jednom ročníku ešte nikdy nezískali.

Najväčšou mierou sa o to zaslúžil film Martina Šulíka *Cigán*, ktorým sa režisér po šestoročnej prestávke vrátil nielen k hranej tvorbe, ale i do súťaže tohto áčkového festivalu. V jeho programe mal v súťaži, vrátane *Cigána*, už tri filmy (*Záhrada*, *Slnečný štát*) a ďalšie dva (*Orbis Pictus*, *Martin Slivka – Muž, ktorý sadil stromy*) boli na karlovarskom festivale uvedené mimo súťaž. Štyri ceny, konkrétne Zvláštna cena poroty, Zvláštne uznanie pre Jána Mižigára za úlohu vo filme *Cigán*, Cena Medzinárodnej federácie filmových klubov (FICC) Don Quijote a Cena Europa Cinemas Label pre tento príbeh rómskeho chlapca, ktorý sa pokúša prekročiť hranice rómskej osady, znamenajú vyrovnanie rekordov doteraz najúspešnejšieho slovenského filmu na karlovarskom festivale, *Záhrady* Martina Šulíka, ktorý si v roku 1995 odniesol z Karlových Varov tiež štyri ceny. Piatu tohtoročnú cenu pre Slovensko – Divácku cenu denníku Právo – získal vo Varoch dokument Mateja Mináča *Nickyho rodina*.

Po vlnajšej skromnejšej účasti mala slovenská kinematografia tento rok na MFF Karlovy Vary bohaté zastúpenie. V programe festivalu sme mali až osem filmov. Debut Petra Krišťúfka *Viditeľný svet* mal svetovú premiéru v súťažnej sekcii Na východ od Západu, debut Zuzany Liovej *Dom* bol uvedený v sekcii Desiat európskych režisérov očami Variety, dokument *Nesvadbovo* Eriky Hníkovej sa premietal v sekcii dokumentárnych filmov mimo súťaž, portrét hudobného skladateľa Ilju Zeljenku *Ilja* Ivana Ostrochovského bol zaradený do sekcie 2011: Hudobná odysea a v sekcii České filmy 2010 – 2011 mali diváci okrem *Nickyho rodiny* možnosť vidieť i *Občiansky preukaz* Ondřeja Trojana a *Prežiť svoj život* Jana Švankmajera. A to som ešte nezarátal snímku Kevina Macdonalda *Život v jednom dni*, v ktorej sú vybrané pasáže z pripravovaného slovenského filmu *Ohwan* Mareka Mackoviča. Predstavili sa aj slovenské filmy vo vývoji, medzi nimi tri hrané (*Konfident*, *Tigre a Zázrak*) a dva dokumentárne (*Cigáni idú do voľieb* a *Comeback*). Zastúpenie sme mali i v hlavnej porote (Vlado Balko) a porote dokumentárnych filmov (Andrea Slováková). A v karlovarskej Galérii umenia sa počas festivalu konal krst kompletu 28 DVD *Československá kinematografie šesdesiatych let*, obsahujúceho 26 portrétov z cyklu *Zlatá šedesáta* a dvojdielného dokumentu *25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna* Martina Šulíka. Uskutočnil sa ako súčasť výstavy originálnych plagátov z obdobia 60. rokov a dobových fotosiek.

Štatutárne ceny festivalu MFF Karlovy Vary si rozdelilo jedenásť filmov. Okrem už spomínaných slovenských, Veľkú cenu – Krištáľový glóbus získala psychologická štúdia postáv súčasnej izraelskej spoločnosti *Reštaurátor* Josepha Madmonyho, Cenu za réžiu si odniesol Pascal Rabaté za francúzsku komédiu *Prázdniny pri mori*, Cenu za najlepší ženský herecký výkon Stine Fischer Christensen za úlohu v nemeckej psychologickú drámu z divadelného prostredia *Neviditeľná*, Cenu za najlepší mužský herecký výkon David Morse za úlohu v kanadskom filme *Spoluator* a Zvláštne uznanie ex aequo s Jánom Mižigárom získala Jocelyn Pook za hudbu vo filme *Izba 304*. V súťažnej sekcii Na východ od Západu získala hlavnú cenu macedónsko-srbská road movie

Punk's Not Dead a Zvláštne uznanie udelili ruskej adaptácii románu *Generation P*. Porota dokumentárnych filmov ocenila v kategórii do 30 minút dánsku snímku *Dobrý život* a v kategórii nad 30 minút poľskú *Deklaráciu nesmrteľnosti*. Cena Nezávislá kamera, udeľovaná v sekcii Fórum nezávislých, putovala do Kanady za mystifikačný dokument *Sunflower Hour*. Z tohtoročných hostí festivalu si ceny prevzali napríklad Goran Bregović a John Turturro, ktorým patrí Cena prezidenta festivalu, a držiteľkou Ceny za mimoriadny umelecký prínos svetovej kinematografii sa stala herečka Judi Dench. A predseda Hlavnej poroty, maďarský režisér István Szabó, počas slávnostného záverečného odovzdávania cien povedal, že: „jednu cenu by som dal i vám, karlovarským divákom. Vidieť filmy vo vašej spoločnosti bolo fantastické“.

Hoci dlhoročná umelecká riaditeľka MFF Karlovy Vary Eva Zaoralová prenechala po vlnajšom ročníku svoj post Karlovi Ochovi a stala sa „len“ umeleckou poradkyňou, na dramaturgii festivalu sa to nijako neodrazilo. Nový umelecký riaditeľ pred projekciou reštaurovaného Scorseseho *Taxikára* povedal: „Sme nakazení filmom a snažíme sa túto nákazu rozšíriť na čo najviac ľudí.“ Podarilo sa! A festivalu sa zúčastnilo 12 033 akreditovaných návštevníkov, 310 filmových tvorcov, 814 filmových profesionálov a 649 novinárov. Uskutočnilo sa 413 filmových predstavení, ktoré navštívilo 126 302 divákov. K významným udalostiam určite patrila aj projekcia ďalšej digitálne reštaurovanej snímky zo sekcie *Návraty k prameňom*, Vláčiolovho filmu *Marketa Lazarová* z roku 1965.

Záujem divákov teší, no prináša i problémy. „Nemáme kam expandovať,“ povedal v závere festivalu výkonný riaditeľ Kryštof Mucha. Navyše ubúdanie klasických 35 mm kópií nastoľuje nutnosť zabezpečenia digitálnej projekcie i v provizórnych kinosálach. Nielen o tom, ale i o hľadani cesty k úspechu a budúcnosti filmu bola panelová diskusia, ktorej sa zúčastnili expert v oblasti digitalizácie a nových technológií Brian Newman a producent Ted Hope. Faktom, či a aký vplyv bude mať nástup digitálnych technológií aj na MFF Karlovy Vary, sa už necháme prekvapiť o rok. ▲

„Malý“ filmový raj

► Tomáš Hudák (študent filmovej vedy na FTF VŠMU)

Letná filmová škola (LFŠ) v Uherskom Hradišti a jej predchodca Seminár filmových klubov už v socialistickom Československu umožňovali divákovi stretávať sa s „inou“ kinematografiou. „Iné“ aj dnes znamená mimo hlavného prúdu, či históriou nezdôrazňované, no znamená to aj (oblúbený film) z 35 mm kotúča alebo skupinové zdieľanie zážitku v kine i mimo neho. Toto všetko i čosi viac ponúkol aj 37. ročník LFŠ, ktorý sa konal od 22. do 31. júla.

Organizátori podujatia ho radi označujú za „najväčší nesúťažný filmový festival v Českej republike“. Pri tohtoročných číslach 5 918 vydaných akreditácií (teda takmer 6 000 reálnych návštevníkov a nie vstupov na predstavenia, ako majú vo zvyku uvádzať slovenské festivaly) a 335 premietaných filmov, z toho 206 celovečerných, sa zrejme nie je o čom hádať. Nehovoriac o hosťoch, ku ktorým tento rok patrili režiséri Apichatpong Weerasethakul, Aki Kaurismäki či Emir Kusturica.

Títo traja režiséri mali na LFŠ retrospektívu – podobne ako Billy Wilder, Gustav Machatý, Krzysztof Kieślowski i český režisér Robert Sedláček ako talent z Višegrádu. Dve ďalšie sekcie programu sa týkali bezprostredne povojnových kinematografií: Tretia republika v československom filme a francúzska Tradícia kvality. Aktuálne spoločenské otázky sa zasa snažili reflektovať filmy zo sekcie 11. september a hrozba terorizmu. A nechýbali ani oblúbené Poľnočné delikatesy, tento rok venované japonským soft erotickým pinku filmom, a premietania nemých filmov so živou hudbou. Hlavnou témou LFŠ však bola rumunská kinematografia. 34 premietnutých snímok sa neobmedzovalo iba na posledné roky takzvanéj *novej vlny*,

ale vytvorilo prierez tejto kinematografie od konca 60. rokov. „Školu“ v názve podujatia reprezentuje odborný program. Viacero hostí malo na LFŠ svoj master class, filmoví odborníci prednášali k témam sekcií a tri prednášky si pripravil aj významný americký teoretik Dudley Andrew. Konferencia Reštaurátorstvo a kurátorstvo filmov v digitálnej ére sa konala aj za účasti zástupcov SFÚ.

K LFŠ výrazne každý rok patrí aj slovenská kinematografia. Tento raz sa premietalo vyše 30 slovenských filmov rôznej dĺžky. Boli to predovšetkým filmy vyrobené za posledný rok, napríklad *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi*, *Prežiť svoj život*, *Nesvadbovo* či *Kamene*, vrátane najnovších snímok *Cigán* a *Viditeľný svet*. Vlastné pásmo mala VŠMU, uvedených v ňom bolo 8 študentských snímok. Diváci videli aj film *Cagey Tigers* študenta pražskej FAMU pod menom Aramisova, ktorý v máji súťažil na MFF v Cannes. LFŠ vo svojom programe vyhradila miesto aj pre tri slovenské osobnosti pri príležitosti ich jubilej. Ferovi Feničovi bola udelená Výročná cena AČFK a premietli sa viaceré jeho filmy, Eduard Grečner viedol master class o svojej tvorbe a uvedené boli aj dva dokumenty o Pavlovi Brankovi. ▲

Fórum o kreatívnom produkování filmov

V Európe v súčasnosti pôsobí niekoľko samostatných medzinárodných programov pre vyššie vzdelávanie filmových profesionálov vo viacerých oblastiach. Mnohých sa už zúčastnili aj slovenskí zástupcovia, no možnosť účasti na nich je spravidla limitovaná jedným zástupcom krajiny. Preto priniesť medzinárodné odborné skúsenosti bližšie k slovenským záujemcom bol dôvod, prečo bol počas tohtoročného MFF Art Film Fest iniciovaný v Trenčianskych Tepliciach projekt FÓRUM na propagáciu pripravovaných slovenských filmov. Uskutočnil sa počas dvoch dní, 23. a 24. júna, a bol intenzívne sústredený na jedenásť vybraných slovenských projektov v rôznom štádiu vývoja a výroby. Medzi školiteľmi bolo deväť renomovaných lektorov, pôsobiacich v rôznych oblastiach filmového priemyslu nielen v Európe.

Školiaci program pokrýval niekoľko oblastí, ktoré považovali organizátori workshopu za veľmi aktuálne a užitočné. „*Bolo nesmierne dôležité otvoriť tému kreatívneho produkovania filmov a výberu projektov. Ďalšie témy súviseli s možnosťami zahraničných koprodukcí, kde sa producenti mohli dozvedieť množstvo informácií o fungovaní trhov a festivalov v zahraničí,*“ hovorí jedna z organizátoriek FÓRUM-u a lektorka Marta Lamperová. Práve prednáška o kreatívnom produkování filmov, ktorú viedol holandský lektor, producent Raymond Van Der Kaaij, patrila aj podľa účastníkov k tým najpodnetnejším.

FÓRUM druhý deň ukončila panelová prezentácia pripravovaných slovenských hraných filmov. Jej hlavným cieľom bolo predstaviť nové slovenské filmové projekty v rôznej fáze výroby nielen zahraničným tútorom a perspektívnym medzinárodným partnerom, ale aj kolegom, filmovými publicistom a všetkým, ktorých zaujíma, čo sa deje v slovenskom filme. Koordinátorka tejto časti projektu Alexandra Strelková (SFÚ) po skončení uviedla, že v tejto iniciatíve by sa rozhodne malo pokračovať.

► **Lubica Orechovská** (manažérka filmových projektov)

Spomienka na živelnú Banskú Štiavnicu

Keď sa povie Banská Štiavnica, z pamäti sa mi vynorí niekoľko obrázkov. Rozprávokovo krásne mesto, v ktorom je jedno, aký smer si človek vyberie, aj tak ide stále do kopca. Vynorí sa mi aj veľa spokojných a natešených ľudí a seminár 4 živly, ktorý to celé spája dokopy. Veselé tváre križujú mesto hore-dole, aby si v duchu tohtoročného seminára s heslom „pamäť“, ktorý sa konal od 11. do 14. augusta, pozreli v kine Akademik dobrú klasiku svetovej kinematografie – Munkovu nedokončenú *Pasažierku*, záletného *Sindibáda* Zoltána Huszárika, Resnaisovu *Noc a hmlu*, zvláštnu *Muriel* s prehodnými kotúčmi či vizuálne podmanivú *Farbu granátového jablka*. Kto mal to šťastie, že sa mu podarilo doraziť o desiatej ráno do kina, čakalo ho prekvapenie z archívu v podobe filmu *Nový Babylon* či poľský film *Nedelné hry*. Buster Keaton zasa rozveselil všetkých, ktorí v noci vystúpili vyššie na kopec, na Starý zámok a za sprievodu živej hudby si pozreli jeho grotesku *Sherlock Jr.*

Na opačnej strane mestečka, v Art Café dostali počas štyroch dní priestor krátke filmy, kde sa odprezentoval napríklad aj výber časopisu o animovanom filme *Homo Felix*. Petrovi Markovi z kapely Midi Lidi sa okrem koncertu podarilo nakrútiť aj skvelú komédiu v štýle domáceho videa *Niž proti ničomu* a českú kinematografiu rovnako dobre zastúpila aj komorná snímka *80 listov* Václava Kadrnku. Sobotňajší amfiteáter správne naštartoval všetkých „tancuchtivých“, ktorí si ešte na druhý deň spievali „kouřovú“ pesničku: „*Je to fajn, fajn, fajn, je to fajn, fajnový...*“

Plagáty po celom meste sa štyri dni pýtali otázku: „*Pamätáš sa na minulé leto?*“. Leto sa ešte neskončilo, ale tohtoročný seminár si mnohí budeme určite pamätať minimálne do ďalšieho ročníka.

► **Nina Šilanová** (absolventka FTF VŠMU)

Portrét cigánskeho princa

► Mária Ferenčuhová (filmová teoretička)

Viacero filmových kritikov sa pri písaní o Šulíkovom *Cigánovi* sústredilo na problém jeho viac či menej stereotypného zobrazenia Rómov. Otázka, či Šulík stereotypy rúca, obchádza alebo naopak posilňuje, však zatláča do úzadia spracovanie zápletky, prípadne otázku, aký žáner Šulík v *Cigánovi* vlastne servíruje. Alebo dokonca otázku, čo nám ním chce povedať.

Martin Šulík nenakrútil dokument o Rómoch. Nenakrútil ani prípadovú štúdiu života jedného z nich. A dokonca ani realistický film, aj keď fakt, že vo filme znie rómčina a nakrúcal sa v rómskej osade pri Richnave, takýto efekt vytvára. Šulíkov prístup by som, aj s rizikom anachronizmu a presádzania existujúceho termínu do nového kontextu, označila skôr ako slovenský príspevok k poetickému realizmu. Tak ako vo francúzskych filmoch z 30. rokov 20. storočia, aj v *Cigánovi* nachádzame akčnú a melodramatickú líniu sklbenú so sociálnou. Z citlivého chlapca, ktorý príde najskôr o otca a potom o dievča, sa vinou okolností stáva vyvrheľ (väčšinovej) spoločnosti. Na rozdiel od francúzskych vyvrheľov však *cigán* nebojuje, iba podlieha a trpne znáša.

Rovnako možno povedať, že Martin Šulík nakrútil baladu o sociálnom determinizme a o nemožnosti jednotlivca uniknúť zo sveta, do ktorého sa narodil. A ilustruje ju na príklade chlapca z rómskej osady. Pri takomto koncepte je však jedno, či je prostredím filmu rómska osada na východe Slovenska, alebo iné sociálne znevýhodnené a znevýhodňujúce prostredie. No v domácom kontexte to jedno nie je. Každé

otvorenie rómskej otázky je citlivé. Preto považujem za dôležité zamerať sa na to, čo Šulík *Cigánom* pomenoval, čo rozjatriť a kam diskusiu posunul, alebo skôr – neposunul.

Obraz Rómov v *Cigánovi* vychádza z obrazu, ktorý nám viac alebo menej korektné prinášajú médiá. *Cigán* ukazuje rovnaké problémy i motívy: nedostatok pracovných príležitostí, diskrimináciu zo strany väčšinovej populácie, drobné či väčšie krádeže, pôvabnú a občas detskú vynachádzavosť, muzikalitu, temperament... O živote v osadách sa nedozvieme nič, čo by sme už vopred nevedeli z médií. V dobrom aj v zlom. Martin Šulík so scenáristom Marekom Leščákom tieto motívy používajú ako kulisu. Neriešia ich ako problém, nespochybujú ich, nestavajú ako otázku. Nejde im o štúdiu života menšiny, iba o rámec pre hrany film o chlapcovi, ktorý má všetky predpoklady žiť podľa predstáv nerómskej väčšiny – je totiž prispôsobivý – no svojmu „údelu“ i tak neujde. Lenže aj táto kulisa rómskej osady je skreslená: vo filme – až na jednu scénu zo staničnej kaviarne a jednu scénu z krčmy – absentujú bežné interakcie medzi nerómskou a rómskou populáciou. Iste, sú tu

inštitucionálne výjavy (úrad práce, nemocnica, polícia) a postava farára, nie však susedstvo „cigánov“ a „gadžov“. Filmový priestor je založený na ilúzii – zobrazuje prostredie tak, akoby kostol či telocvičňa stáli na okraji rómskej osady. Nikdy nevidíme rómske deti presúvať sa do kostola alebo na box, hoci je nepravdepodobné, že by cestou aspoň občas nestretli gadžov. V hranom filme však možno prijať aj skreslený výrez sveta: malebnú krajinku s chatrčami, kde ženy rajbujú koberce a muži opravujú strešné krytiny. Veď napokon, naozaj to robia. No tým silnejšiu výpoveď očakávame od príbehu.

Scenáristické rozhodnutie naštepiť psychologickú drámu, resp. shakespearovskú tragédiu na sociálny pôdorys sa mi zdá zaujímavé. No v prípade *Cigána* zároveň zbytočné. Do filmu sa z *Hamleta* dostal tiež iba základný rámec. Postavy s tými shakespearovskými nemajú nič spoločné. Asi je to dobre, neherci by Shakespeara zrejme neuhrali. Veď hlavný hrdina je taký mdlý a pasívny, že najdramatickejšie

pôsobia štyri predely, v ktorých uprene hľadí do kamery. *Cigán* je dráma bez vášne, unavená a zomdletá. No práve tento pohľad je pre mňa nový: prispôsobivosť a pasivita sú niečím, s čím si väčšinová spoločnosť Rómov obyčajne nespája. A preto by som považovala za adekvátnejšie ponechať nôž v ľade. Aj bez vraždy, ku ktorej hamletovská zápleтка zväzda, no ktorá u Šulíka pôsobí umelo, by rómsky chlapec svojmu údelu neušiel. A stále by to bolo silné. Šulíkov *Cigán* vlastne k diskusi o rómskej otázke neprispieva. On ju nanovo otvára. Možno práve tým, že jeho umelecký prístup je trochu problematický. Ale aj tým, že sa na neho napriek výhradám mimoriadne dobre pozerá. Je to film, ktorý témou priťahuje divákov opäť do kína, dojíma, zarýva sa pod kožu, dáva Rómom aspoň akú-takú satisfakciu a nerómom umožňuje aspoň na chvíľu precítiť, čo je diskriminácia. A zároveň nás núti zlúpať z hlavnej témy filmovosť a pozrieť sa na ňu inak. Možno aktívnejšie. ▀

Cigán (Slovenská republika / Česká republika, 2011) _ **RÉŽIA:** Martin Šulík. _ **NÁMET A SCENÁR:** Marek Leščák, Martin Šulík. _ **KAMERA:** Martin Šec. _ **STRIH:** Jiří Brožek. _ **HUDBA:** Peter Mojžiš. _ **HRAJÚ:** Janko Mižigár, Martin Hangurbadžo, Miro Gulyas, Miroslava Jarábeková, Ivan Mirga, Martina Kotlárová, Attila Mokos a ďalší. _ **MINUTÁŽ:** 101 min.

Nebúrlivo o búrlivákovi

► Zuzana Mojžišová (filmová teoretička)

Hĺbku kultúrnosti (aj vyspelosti) krajiny (národa) možno merať pomyselným pravítkom, kde sú namiesto centimetrov vyznačené punktičky, podľa ktorých sa dá odrátať domáca miera schopnosti čo najpravdivejšie odhaliť dejiny a čo najadekvátnejšie si uctiť ľudí, ktorí vykopali brázdú širšiu ako len pre seba. Náš národ v našej krajine to robí napríklad tak, že vycapí sochu Ferdinanda Ďurčanského do verejného priestoru a následne len málokomu zapuká vo svedomí. Našťastie, vieme to – uctiť si – aj inak.

Napríklad: Tina Diosi nakrútila film o poetovi (a spisovateľovi, redaktorovi, esejistovi) Jozefovi Urbanovi, ktorý podľa jeho debutovej básnickej zbierky z roku 1985 nazvala *Malý zúrivý Robinson*. Skutočnosť, že Jozef Urban stále relatívne živo figuruje na slovenskej literárnej mape, podporujú – okrem kvality jeho veršov – dva nie celkom poetické fakty. Po prvé, písal texty popových pesničiek pre Mira Žbirku, Janka Lehotského či Joža Ráža... A potom: Jozef Urban, už za života maturitná otázka, tragicky zahynul pri automobilovej havárii vo veku tridsaťštyri rokov. Skorá smrť je vždy akási prekvapivá. Nespravodlivá rana osudu núti tých, ktorí prežili, spomínať.

Režisérke a scenáristke (*Neverné hry*) a producentke (*Ježiš je normálny*, *Posledná maringotka*) Tine Diosi leží slovenská poézia na srdci. V roku 2005 nakrútila dokumentárny film *Mesto lietajúcich slov* a hovorí v ňom prostredníctvom postáv – členov zvolenského literárneho klubu – o tom, akú úlohu zohráva nekomerčná literatúra v životoch jej tvorcov i vo fungovaní materiálne orientovanej spoločnosti. Teraz tu máme *Malého zúrivého Robinsona*, filmový portrét zameraný predovšetkým na jediného autora, ale vyššie spomenuté témy (aj tvorivé postupy) z *Mesta lietajúcich slov* sa objavujú opäť.

V Diosinom dokumentárnom „bohémskom“ road movie sa traja Urbanovi básnickí súputníci a priatelia Anton Pižurný, Waldemar Švábenský a Lubo Vojtek, po desiatich rokoch od tragickej udalosti vydajú autom na miesta, ktoré v Urbanovom živote čosi znamenali, na „spomienkový výlet po Jožkových stopách“. Na čas sa k nim pridá aj Jozefov brat Miro. Cestu naprieč krajinou sprevádza rozprávanie o mŕtvom kamarátovi, jeho poézii či vtedajších dobových reáliách. Dozvedáme sa všeličo o Urbanovej tvorbe, spôsoboch, ako pristupoval k písaniu, ako fungoval v spoločnosti, čo ho hnevalo, akým bol partnerom, milencom, priateľom, otcom, kde študoval, kde býval a kde pracoval, čo pil, čo fajčil, koľko kníh vydal a aký mali ohlas...

Súčasnou cestou sú aj drobné situačné zápletky – cikpauzy, prázdna benzínová nádrž... Ďalšiu líniu rozpomínania tvoria výpovede iných básnikov, spolupracovníkov, hudobníkov (Lubomíra Feldeka, Jána Litváka, Andreja Matušku...) a dvoch Urbanových manželiek a jeho dvoch dcér. Ide vlastne o tzv. hovoriace hlavy, aby však obrazy neboli celkom tuctové, postavy sú situované do ozvlášťujúcich prostredí (hausbót, zvukové štúdio, divadelný priestor, plaváreň, panelákové schodisko, sála s klavírom), priveľmi na seba pútajúcich pozornosť, zaváňajúcich nadbytočným filmárskym afektom. Ďalšiu líniu, z ktorej režisérka skladá portrét Jozefa Urbana, tvoria výstrižky z archívnych televíznych relácií či rozhlasových rozhovorov, zábery z koncertov skupín, pre ktoré Urban textoval. Poslednými (a najkratkejšími a plytko ilustrujúcimi) kamienkami v mozaike sú inscenované časti s mladou ženou – na stanici, v starom meste, pri jazere...

Jozef Urban „*hľadal ostrov, na ktorom by sa skryl pred utrpením a malomeštiactvom tohto sveta*“, písal „*o vode, čo ma drží nad vodou*“, písal preto, lebo veril, že „*poézia je jazykovo najkultivovanejšia forma komunikácie a má ambície vstúpiť do dialógu*“, najlepšie takého, v ktorom „*si uvedomíme pár základných vecí a prestaneme na seba štekať*“.

Dnešok netvorí len horúca súčasnosť, ale aj minulosť, schopnosť súčasníkov reflektovať ju a uctiť si jej výrazných aktérov. Jozef Urban bol búrlivák, básnický rebel, bol všeličo, ale jedno nebol – nenápadný či nudný. Film Tiny Diosi, žiaľ, taký trochu je. Bezzubý. V podstate sa síce nedopúšťa omylov, ale ani neohuruje skvelými momentmi. Len si tak až priveľmi pokojne, bezbranne preteká divákovou hlavou. Napriek tomu je dobré, že vznikol. Lebo pomáha nezabúdať.

Jedna z postáv filmu *Malý zúrivý Robinson* hovorí: „*Podľa mňa Jožko teraz sedí hore na stoličke, ktorá má absolútne ľahkovážny charakter a mrví sa na nej. Rozmýšľa, ako to dopadne...*“ ▲

Malý zúrivý Robinson (Slovenská republika, 2009) _**RÉŽIA**: Tina Diosi. _**NÁMET**: Tina Diosi. _**SCENÁR**: Tina Diosi, Biba Bohinská. _**KAMERA**: Ján Meliš. _**STRIH**: Maroš Šlapeta. _**HUDBA**: piesne s textami Joža Urbana. _**HRAJÚ**: Anton Pižurný, Waldemar Švábenský, Lubo Vojtek, Miro Urban, Ivana Urbanová, Nataša Urbanová, Zuzana Urbanová, Kristína Urbanová, Maroš Bančej, Ján Lehotský, Miro Žbirka a ďalší. _**MINUTÁŽ**: 74 min.

Nie si bez viny

► Žoňa Bosáková (študentka filmovej vedy na FTF VŠMU)

Film **Nevinnosť** je desiatym spoločným projektom režisérsko-scenáristického tandemu Jan Hřebejk a Petr Jarchovský. Ich tempo produkovania tragikomédií v poslednom desaťročí sa nieslo v duchu čo rok – to nový film. Je zrejmé, že takýto „tvorivý“ prístup prináša so sebou známky opotrebovania, tematického vyčerpania a klesajúceho záujmu publika.

Predposledné dielo *Kawasakihno růže* (2009) sa snažilo odkloniť od trendu predchádzajúcich filmov *Kráska v nesnáziach* (2006), *Medvídek* (2007), *U mě dobrý* (2008) a *Nestyda* (2008). Zvážneno, prítvrdilo v téme a zameralo sa viac na psychologické pozadie jednotlivých postáv. Zmierlivejšie posolstvá o tom, že nejaká bude, vystriedala nejednoznačnejšia dráma o spolupráci s ŠtB. Správanie v minulosti sa stalo určujúcim pre život v prítomnosti a malo dopad na postoj členov rodiny, priateľov a kolegov k obvinenému disidentovi Joskovi.

Dôraz na rodinné (komorné) situácie je stabilná súčasť tematickej výbavy Hřebejka a Jarchovského, a preto sa netreba čudovať, že takýto model zvolili aj vo svojom poslednom diele *Nevinnosť*. Bezproblémové postavenie ortopéda Tomáša v profesionálnom a rodinnom živote sa otrasie po obvinení zo sexuálneho zneužívania neplnoletej pacientky. A podobne ako v *Kawasakihno růži*, aj v *Nevinnosti* sledujeme, čo obvinenie urobí s rodinnými vzťahmi a verejným životom postavy. Tento motív je odrazovým mostíkom pre nabaľovanie

a otváranie ďalších tematických línií filmu, ktoré by sa podľa Jarchovského mali spájať s rozličnými podobami lásky – partnerskou, rodičovskou, priateľskou, urážlivou, zradenou, posadnutou, vymyslenou, oklamanou či zakázanou. V takomto prístupe sa ale skrýva zrada: snaha povedať všetko, a tak nepovedať nič.

Tomášova rodina je skonštruovaná ako svojbytný kozmos, v ktorom vzťahy medzi jej členmi ilustrujú predchádzajúce tvrdenia. Postavy nevyznievajú uveriteľne, ale ako stelesnenia ideí, čo je v rozpore s proklamovanou psychológiou realistikosti. Aj okolnosti vedúce k lekárovmu vzatiu do väzby a vyšetrovacie postupy vyvolávajú u divákovi – právnickom laikovi – otázky o ne-realistickom postupe polície: je to vôbec možné? Zvolený spôsob tak znižuje dôveryhodnosť rozvíjaného námetu a bráni zahĺbiť sa do budovaného napätia Tomášovej (ne)viny. Tak, ako bol v *Kawasakihno růži* hlavným protihráčom disidenta Josku jeho zať, Tomášovou protivníčkou v *Nevinnosti* je štrnásťročná Lolita s prekrásnou tvárou a nemenej krásnym telom v podaní Anny Linhartovej. Táto rodiaca sa femme fatale vzbú-

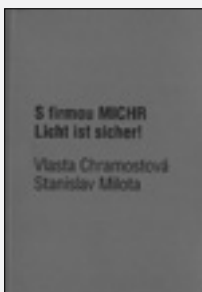
dzuje skôr nesympatiu a odpor, ktoré vyplývajú z jej až patologických prejavov náklonnosti. Úplne jasnému vyzneniu témy odporujú roztrúsené indície o lekárovom záujme o dievčatá.

Striedajúca sa perspektíva hlavných postáv bola spočiatku nádejným predpokladom v rozprávaní, ale vo výsledku spôsobuje, že filmu *Nevinnosť* chýba konzistencia a ujasnenie, čo chcel ukázať. Načrtáva viacero tematických línií, ale výsledkom nie je mozaika, ktorej časti tvoria zmysluplný a plnohodnotný celok, ale izolované fragmenty o podobách (ne)lásky. Klincom do rakvy *Nevinnosti* je záverečná tretina filmu, v ktorej autori prudko zmenia žánrový postup a prevládajúci zorný uhol na pozície postáv. Doslovnosť, ktorá v *Kawasakihno růži* nebola taká jednoznačná, sa v *Nevinnosti* náhle objaví v najkoncentrovanejšej podobe. Posledných tridsať minút sa stáva negáciou celého predchádzajúceho dramatického vývoja. Detektívka o (ne)vine je síce úspešne vyriešená, ale daný

spôsob z nej vytvára eskapádu zo života ženatého muža a peknej školáčky, a tým ju znehodnocuje a podkopáva jej dôležitosť.

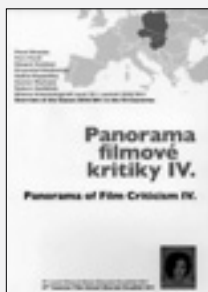
Záverečný twist (so zveličením sa dá prirovnať k tým od M. Nighta Shyamalana) sklame o to viac, o čo viac je precíznejšia Hřebejkova práca s výrazovými prostriedkami – s vedením osvedčených hercov aj nových tvárí, s precítenou emotívnou (a vôbec nie gýčovou) hudbou od performerky Vladivojny La Chia a sugestívnou kamerou Martina Šácha, jednoznačne najrozvinutejšou zo všetkých zatiaľ nakrútených filmov. Z tohto hľadiska je *Nevinnosť* bezchybne fungujúci a vizuálne lákavý mechanizmus, pokiaľ zabudneme na scenáristicko-dramaturgickú zložku. Tá, žiaľ, zostáva len vkusnou ponukou bez inovácie. Pri porovnávaní s ostatnými hranými českými a slovenskými filmami to napriek tomu ale môžeme považovať ak nie za oslavu, tak za dôvod vybrať sa do kina. ▲

Nevinnosť (Nevinnost, Česká republika, 2011) _RÉŽIA: Jan Hřebejk. _NÁMET: Petr Jarchovský, Jan Hřebejk. _SCENÁR: Petr Jarchovský. _VERŠE: Anna Geislerová, Vladimír Holan. _KAMERA: Martin Šácha. _STRICH: Vladimír Barák. _HUDBA A PIESNE: Vladivojna La Chia. _HRAJÚ: Anna Geislerová, Ondřej Vetchý, Hynek Čermák, Zita Morávková, Luděk Munzar, Anna Linhartová, Alena Mihulová, Miroslav Hanuš a ďalší. _MINUTÁŽ: 98 min.

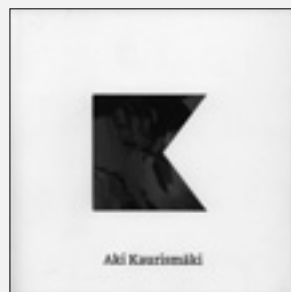
Jan Lukeš / Ivana Lukešová (eds.): **S firmou MICHŘ Licht ist sicher!** – Vlasta Chramostov, Stanislav Milota (DOMINIK CENTRUM, s.r.o., Plzeň 2011, 152 strán + DVD príloha, 300 K)

Plzensky festival českych filmov Finále vydal pri príležitosti svojho 24. ročníka uz piaty zväzok rovnomennej edície Finále. Rovnako ako pri predchádzajúcich, venovaných Šptovi, Schormovi, Chytilovej a Vihanovej, ide o zborník textov, doplneny o originálnu DVD prílohu. Tou je tentoraz záznam dvoch povestnych bytových divadiel (*Play Macbeth* z roku 1978 a *Zpráva o pohřbvan v Cechch* z roku 1979), ktor herečka Vlasta Chramostov, odstaven komunistickou mocou po svojom občianskom proteste proti režimu, usporadvala za veľkého záujmu tajnej polície vo svojom súkromí. Chramostovej manžel, kameraman Stanislava Milota, o.i. aj tvorca dokumentrnch záberov z tragického augusta 1968 a z Palachovho pohrebu, bol v rokoch tzv. normalizácie takisto v nemilosti. V zborníku je rozsiahly rozhovor s dvojicou protagonistov, štúdia o filme *Spalova mrtvol*, spomienky viacerých osobnst a súpis diela oboch umelcov.

Toms Seidl (ed.): **Panorama filmov kritiky IV.** / *Panorama of Film Criticism IV.* (Asociace českych filmových klub, Praha 2011, 132 strán, 99 K)

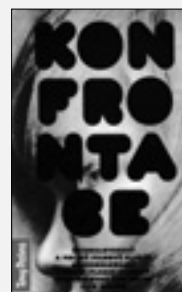
Projekt *Panorama filmov kritiky* bol prvýkrát uvedeny na Letnej filmovej škole v roku 2008 s cieľom reflektovať tvorbu národných kinematografií štyroch višegrdskch krajín – Česka, Slovenska, Poľska a Maďarska – prostredníctvom zbornkovho výberu najlepších príspevkov tamojších filmových časopisov. Tohtorony, uz štvrty zborník, bilancujci kinematografie krajín V4 v sezóne 2010/2011, obsahuje lanok Jiřího Hornka o reiserovi Gustavovi Machatom, Peter Michalovič píše o Eduardovi Grenerovi, Jan Bernard a Toms Hála o kritike a pedagogike Galine Kopanvovej, Rudolf Urc o kritikovi Pavlovi Brankovi, Mikoaj Jazdon o Krzysztofovi Kiešlowskom ako dokumentaristovi, Pavla Bergmannov o Kiešlowskeho spolupracovnkoch, publicista Jan Foll vyspovedal Fera Fenia a umelecky riaditel AFK a LFŠ Pavel Bednařík zasa Roberta Sedláčka. Další autori reflektujú minuloron domácu filmov tvorbu národných kinematografií. Druh polovica zborníka pat anglickému prekladu.

Kamila Bohkov: **Aki Kaurismäki – Svtla soumraku** (AFK / Casablanca – Vladimír Žák, Praha 2011, 212 strán, 9,10 )

Obálka s vyrezanmi iniciálami je poznávacím znamenm edície Inicialy, zameranej na monografick zborníky významných sasnch filmových reiserov. Prvy zväzok vyšiel vani pri príležitosti uvedenia retrospektívy diela Bélu Tarra na Letnej filmovej škole v Uherškom Hradišti. Pri obdobnej príležitosti sa pred pár tždnami v Hradišti prezentovala aj monografia venovan slávnemu svojrznemu fnskemu tvorcovi, ktor na podujatie osobne zavítal. Jeho aj u nás dobre známe diela tvorí stály štáb spolupracovnkov a typick sú pre ne prostredie helsinskej periférie, star autá a fnske songy, osobit humor a melancholick hrdinovia, ktorých vďaka uchovávanej hrdosti a nepoddajnosti ich outsiderstvo nelme. Zborník štdi od českých aj fnskch autorov ponúka aj pvodny rozhovor s Kaurismkim, dalej rozhovor s divadelným reiserom Miroslavom Krobotom o jeho divadelnej adaptácii filmu *Muž bez minulosti* a uvhu o filme, ktor Kaurismäki napísal ako 23-rony mladík. Doplnkom sú filmografia, bibliografia a asi štyridsať fotografií.

► Peter Ulman

Pavel Rajan, Michl Poniz: **Konfrontace – Československy a poľsky filmov plakt** (Terry Posters, Pro plakt, o.s., Praha 2010, 248 strán, 17,70 )

Viacer popredn vtvárnici sa v Československu od začiatku 60. rokov 20. storočia venovali tvorbe filmových plagátov. Vďaka tomu v špecifických podmienkach socializmu, bez komerčných reklamných tlakov, vynucujcich popisne ilustrativne fotografick plagtov zobrazovanie hereckých hviezd, vznikali umelecky pozoruhodn vtvárn diela, poznaen dobovými trendmi a novými umeleckými smermi. Podobn umeleck hodnotu mali v Európe uz len autorsk filmov plagáty v Poľsku. Obe krajiny patrili svojho času k svetovej špičke v tejto oblasti a prezentovali sa ako originálne školy s dobrým menom. Poľsk plagáty mali dlhšiu tradíciu a boli viac maliarske, eskoslovensk často vyuivali kolz, montz, hru s ps-mom. Trhov podmienky po pde železnej opony prežil iba poľsk plagát. Na prelome rokov 2010 a 2011 sa v Múzeu kinematografie v Lodži konala expozicia 42 dvojíc československých a poľských plagátov k tomu istému filmu. V katalógu s esko-poľsko-anglickm textom je eše dlšch 32 dvojíc.

(kníhkupec – Artforum Bansk Bystrica)

NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE V PREDAJNI SF JÚL / AUGUST 2011

KLAPKA.SK

KNINE PUBLIKÁCIE

1. Renáta Šmatláková – Martin Šmatlák: **Filmov profily** (SF, Bratislava)

2. Václav Macek: **Jn Kadr – anglicky preklad** (FOTOFO Stredoeurópsky dom fotografie a SF, Bratislava)

3. Rudolf Urc: **Viktor Kubal. Filmr – vtvrnk – humorista** (ASFK a SF, Bratislava)

AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. DVD **Meden veľa**, r. Martin Holly (SF a Petit Press, Bratislava)

2. DVD **Orlie pierko**, r. Martin Holly (SF a Petit Press, Bratislava)

3. DVD **Slávnosť v botanickej záhrade**, r. Elo Havetta (SF a Petit Press, Bratislava)

V predajni Klapka.sk okrem svojich oblúbených publikácií a kníh nájdete aj nov plagáty za skvel ceny, napríklad z filmov **Control**, **Biela stuha**, **Mary a Max**, **Katka** a mnohých dlšch.

PREDAJN KLAPKA.SK ROZŠIRUJE OTVÁRACIE HODINY:
Pondelok / Piatok 9.00 – 17.00 h.
Utorok / Streda /Štvrtok 10.00 – 18.00 h.

KLAPKA.SK, Grsslingov 43, 811 09 Bratislava
www.klapka.sk

Zlaté časy rozhlasu (PB Publishing)

Jedným z edičných počínov roku 2011 je edícia 20 filmov režiséra Woodyho Allena (kompletný zoznam je na <http://woodyallen.cz>), ktorá na jar vychádzala v Čechách v edícii Respekt a neskôr na Slovensku v spolupráci s denníkom SME. V našich kinách sa Allenove filmy objavili až v roku 1988 a predchádzajúcu tvorbu režiséra bolo možné doteraz, až na pár výnimiek, vidieť len v televízii. *Zlaté časy rozhlasu* (1987) sú Allenovým najautobiografickejším filmom. Režisér v ňom nevystupuje osobne, len komentuje dej na plátne. Zavádza nás do obdobia svojej mladosti, keď bol rozhlas ešte kráľom. Dej je poskladaný z drobných epizód zo života jednej židovskej rodiny na prelome 30. a 40. rokov minulého storočia i zo sveta rozhlasového priemyslu. Spája ich príbeh dievčata (Mia Farrow), ktoré sa zo servírky vypracuje na rozhlasovú hviezdu. Snímka je plná úžasných postavičiek, nostalgických spomienok a skvelej dobovej hudby. Film je na DVD s obrazom vo formáte 16:9, pôvodným zvukom DD2.0 a českými (Dana Hábová), maďarskými a rumunskými titulkami bez bonusov. DVD sa predávajú i spolu v pevnom laminovanom boxe.

Unavení slnkem (Levné knihy)

V edícii náročného diváka vydali Levné knihy na DVD film Nikitu Michalkova *Unavení slnkem* (1994), ktorý získal Veľkú cenu poroty na MFF v Cannes, Oscara za najlepší cudzojazyčný film a pred piatimi rokmi sme ho mali možnosť vidieť aj v našich filmových kluboch. Poetický, občas humorne ladený, spočiatku pomaly plynúci, no v závere strhujúci príbeh o láske, zrade a pomste v časoch stalinských čistiek v ZSSR v 30. rokoch minulého storočia zaujme nádhernými obrazmi a hudbou, ale najmä hereckými výkonmi Nikitu Michalkova ako hrdinu revolúcie – plukovníka Kotova, tráviaceho prázdniny s rodinou na dači, Olega Menšikova v úlohe vnútorného rozpolteného Miťu, ale i úžasne bezprostrednej režisérovej dcéry Nadi, ktorá stvárnila Kotovovu dcéru. Film je na DVD s obrazom vo formáte 4:3, s pôvodným ruským zvukom DD2.0 a voliteľnými českými titulkami bez bonusov. Zhodou okolností sa krátko po vydaní tohto titulu objavilo v novinových stánkoch jeho voľné pokračovanie s názvom *Unavení slnkem 2: Odpor*.

Prežít svůj život (Bontonfilm)

Česko-slovenský koprodukčný film svetoznámeho režiséra Jana Švankmajera *Prežít svůj život* (2010) mal premiéru na vlašajšom MFF v Benátkach. Tvorca o ňom hovorí ako o psychoanalytickej komédii. Príbeh starnúceho Evžena, ktorý žije dvojaký život – jeden reálny s manželkou a jeden vo svojich snoch s mladou milenkou – vyrozprával režisér pomocou náročnej techniky animácie fotografií, doplnených pohyblivými obrazmi a veľkými detailmi, najmä ľudských úst. Výsledkom je pôsobivá filmová koláž. Zatiaľ čo mierne výstredná psychoanalytička sa snaží mužovi vyložiť, čo jeho sny znamenajú, ten objaví rituál, pomocou ktorého sa môže do nich kedykoľvek dostať. Na filme sa produkčne i tvorivo podieľal slovenský kameraman Juraj Galvánec. Film je na DVD vo formáte 16:9 s českým zvukom DD5.1 a voliteľnými anglickými, francúzskymi, španielskymi, talianskymi, nemeckými a českými titulkami. Ako bonusy (škoda, že nie sú spomenuté na obale) sú dva filmy o filme, sen o sne, trailery, zahrnutý koniec filmu, pracovné fotografie, koláže či plagát.

Králova řeč (Bontonfilm)

Po Frearsovom filme *Kráľovná*, v ktorom sme pred piatimi rokmi mali možnosť nahliadnúť do súkromia kráľovnej Alžbety II., režisér Tod Hooper nakrútil historickú životopisnú snímku *Kráľova řeč* (2010), ktorá sa zameriava na život Alžbetinho otca, kráľa Juraja VI. Zobrazuje najmä jeho priateľstvo s logopédom so svojráznymi liečiteľskými metódami, ktorého stvárnil Geoffrey Rush. Juraj VI. (po *Single Manovi* ďalší vynikajúci výkon Colina Firtha) totiž od detstva koktal a táto chyba bola vážnym handicapom v jeho kariére. Na pozadí vzťahu týchto spoločensky rôzne postavených mužov sa zoznamujeme i s dôležitými historickými udalosťami. Snímka získala Oscara za najlepší film, réžiu, scenár a mužský herecký výkon (C. Firth). Réžia, scenár a herecké výkony Colina Firtha, Geoffreyho Rusha a Heleny Bonham Carter ako kráľovnej Alžbety, ale i nádherná kamera a výprava boli hlavnými stavebnými kameňmi celosvetového úspechu tohto filmu. Titul je na DVD s obrazom vo formáte 16:9 českým a anglickým zvukom DD5.1 a voliteľnými českými titulkami a českými titulkami pre nepočujúcich, žiaľ, prekvapivo bez akýchkoľvek bonusov.

ČO ROBIAS?

animátorka Katarína Kerekesová

Dlhšiu dobu vo mne rezonovalo úsilie spustiť výrobu detského seriálu, a tak v súčasnosti už pracujeme na pilotnom diele nového večerníckového seriálu *Mimi & Líza*. Čaká nás prezentácia na tohtoročnom Cartoon Fóre v Sopotách, čo je najväčšia príležitosť pre animovanú televíznu produkciu získať investora a spropagovať niečo také, ako je slovenský animovaný film. Keďže príprava zaberá množstvo úloh, veľa času na iné aktivity mi neostáva, ale teším sa na obrázky, ktoré namalujem svojej dcére na stenu jej novej triedy 1.A. Takže každý má pred sebou nejakú tú výzvu.

kameraman Tomáš Juríček

Veľmi ma teší, že už dlhší čas spolupracujem s talentovanými chalanmi zo štúdia Plafik, s ktorými by som v budúcnosti rád zrealizoval aj väčší autorský projekt. S Karolom Vosátkom sme začali pripravovať pre Slovenskú televíziu film *Nočný trezor*, ktorého scenár napísal Viliam Klimáček. Viaceré veci máme vo výhlade aj s režisérom Jurajom Johanidesom... Dovoľku som tento rok veľmi neuvážene vymenil za svojpomocnú prestavbu bytu, ktorá nemá konca... Ešteže som stihol stráviť v júli pár príjemných dní s kamarátmi a deťmi na splave! Veľmi osviežujúce...

scenarista Lukáš Sigmund

Momentálne pracujem na scenároch k animovaným seriálom *Lumiček a Perešniček*, *Betóno a Panel* a k multimediálnej divadelnej hre *Lovec eštébákov*, ktorú plánujeme spolu s režisérom Andrejom Kolenčíkom uviesť v bratislavskom Štúdiu 12. Posledné verzie scenárov sa momentálne snažím nájsť v odoslaných mailoch, lebo som sa stal obeťou vlámania a krádeže počítača.

EDUARD GREČNER: Umelec proti moci

► **Tomáš Hudák** (študent filmovej vedy na FTF VŠMU)

Eduard Grečner je výrazná osobnosť slovenskej kinematografie 60. rokov, jeho filmy zo „zlatej éry“ slovenského filmu sa dodnes premietajú doma i vo svete. Tento rok však o čosi viac. V septembri totiž Eduard Grečner oslavuje okrúhle životné jubileum. Pred svetom sa však neuzatvára, svoje skúsenosti odovzdáva ďalej. Napríklad aj na nedávnej Letnej filmovej škole v Uherskom Hradišti, kde úspešne viedol svoj master class, alebo ako jeden z mála zo svojich rovesníkov aj na vlastnom blogu. Ako žije a vidí svet okolo seba dnes?

Keď sa R. M. Rilke prihovárал mladým autorom, vyzýval ich, aby sa opýtali sami seba, či písať chcú alebo musia, pretože chcieť v tomto prípade nestačí. Prečo ste sa vy stali tvorcom, bola to vnútorná nutnosť?

- Tieto slová sú presné. Ak hovoríme o umení, človek by mal tvoriť iba vtedy, keď musí. Overil som si to na svojej vlastnej tvorbe. Po prvom filme som mal prázdne kiná a riaditeľstvo mi povedalo, že mi na takéto filmy už nedá „robotnícke“ peniaze. Povolil som a nakrútil *Nylonový mesiac*. To bola jediná výnimka, keď som si nevyberal podľa vnútorného hlasu. Hneď som však podľa výsledku videl, že to nesmiem zopakovať a ani som to už nikdy nezopakoval. Všetky ostatné filmy som urobil z vnútornej potreby.

Pri filme sa pohybujete od 50. rokov, zažili ste viacero historických zmien, pôsobili ste na rôznych pozíciách. Ako vnímate zmeny podmienok na tvorbu?

- Neustále si kladiem otázku: ktoré zlo je väčšie? Tlak ideológie alebo tlak peňazí? Podľa mňa je tlak financií omnoho brutálnejší, ako bol ten ideologický, pretože pri ňom sa dalo obchádzať. Dnes ak nie je film komerčne atraktívny, nemáte šancu získať sponzora. Buď nakrúтите skromný film za svoje prostriedky, alebo budete pred

niekým kľačať na kolenách. Výhodou predchádzajúceho režimu bolo, že štátna objednávka bola stopercentná. Na druhej strane, sloboda, ktorú máte, je úžasný kapitál. Môžete cestovať po svete a nemusíte mať zábrany vo vyjadrovaní. To, že musíte bojovať s problémami, môže talent iba vycibriť. Aj my sme vymýšľali metafory, ktoré by sme možno neobjavili, ak by sme necítili tlak. Tlak skrátka vytvára kvalitu každého jedinca – ak chce byť sám sebou.

Viete si predstaviť, že by ste dnes, za týchto podmienok, tvorili?

- Áno, ja som takzvaný rojko, takže si to viem predstaviť. Ale súčasne som i realista, takže viem, že je to iba sen.

Vaše filmy sú inšpirované francúzskou modernou. Čím vás oslovila?

- Siahala do ľudského podvedomia a podarilo sa jej prezentovať to, o čom bežný príbeh nedokáže rozprávať. Pamätám si niektoré Chabrolove filmy alebo Godarda. *Vydatá žena* bol pre mňa impulz, ako sa dá urobiť umelecké dielo. Potom som videl Resnaisove filmy. Štruktúra týchto filmov je oslňujúca, nie sú zviazané príbehom, zrazu vyčnievajú otázky, záhady. To bolo pre nás veľmi príťažlivé.

V čom sa generácia tvorcov 60. rokov odlišovala od predchádzajúcej?

- Naša generácia mala tendenciu hľadať životnú pravdu. Vyžadovali od nás ružový svet, no to sme my odmietali. Vtedy som veľa písal a snažil som sa dokázať, že umelec vždy, či za Sofokla alebo Shakespeara, stál proti moci. To neplatilo iba za totality, platí to i dnes.

Prečo filmár – tvorca píše?

- Problémy štruktúry filmu ma vždy priťahovali a písanie o tomto probléme mi pomáhalo vyjasniť si vlastné otázky formy.

Preto ste tiež začali písať blog?

- Zistil som, že blog je zaujímavý fenomén. Je to jediné médium, ktoré mi neškrťá články. Môžem napísať čokoľvek a mám istotu, že všetko tam ostane. Pokiaľ som ponúkol svoj text redakcii, vždy mi ho zoškrtali. Veď aj môj obľúbený Dosto-

jevskij si vydával vlastný časopis, aby mal istotu, že môže povedať všetko. Má to rozličnú úroveň, ale človek je slobodný.

Myslíte si, že raz diváci docenia umelecky náročnejšie filmy?

- Nechcem byť v pozícii, že niekto by mal dozrieť na moju úroveň. Tak ako v živote si hľadáte partnera, s ktorým si rozumiete, tak i režisér si hľadá svojho diváka. Niektoré filmy sú cieľavedome určené divákovi, čo neznamená, že sú zlé, iné si dávajú za cieľ priviesť k úvahám, zanechať stopu vo vašom vnútornom živote. Tie sú mi najbližšie, no zároveň budú vždy menšinovou kultúrou. No, prirodzene, túžim po tom, aby som naplnil kinosálu.

Aj keď vás nezakazovali, problémy ste mali. Chápete súčasné ocenenia ako isté zadostučinenie?

- Nechápem to ako satisfakciu, skôr životné šťastie, že som sa toho dožil, že môžem vidieť, nakoľko sú moje filmy živé. Ale povedzme si na rovinu, ak by som nemal okrúhlych osemdesiat, tiež sa na mňa vykašlú. Nepovažujem tvorbu za súťaž, je to o šťastí. Prihodilo sa. ▲

Eduard Grečner (1931)

Režisér a scenárista. Patril medzi prvých študentov pražskej FAMU, hoci ju nakoniec neabsolvoval. Na Kolíbe pôsobil ako dramaturg a asistent réžie (*My z deviatej A*, 1961, *Slnko v sieti*, 1962), až potom režíroval vlastné filmy. V 70. rokoch minulého storočia bol kvôli politickým názorom preradený do dabingu. Po revolúcii sa stal predsedom komisie fondu filmového zväzu, neskôr predsedom komisie fondu Pro Slovakia na MK SR. Jeho filmy *Každý týždeň sedem dní* (1964) a *Nylonový mesiac* (1965) sú najmä generačnými výpoveďami, *Drak sa vracia* (1967) patrí medzi vrcholné diela slovenskej kinematografie.

► FILMOVÉ KLUBY

Filmový klub Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/64365669,
www.dkclubpravka.sk

22.9. **Bunny a býk**, r. P. King, VB, 2009, 95 min. (19.00 h.)

Kino Lumiére – Kino Slovenského filmového ústavu

Špitálska 4, Bratislava,
www.navstevnik.sk, www.aic.sk/kinolumiere

- 5.9. **Utorok po Vianociach**, r. R. Muntean, Rum., 2010, 100 min. (17.00 h. a 19.30 h.)
- 5.–6.9. **Biela stuha**, r. M. Hanke, Nem./Rak./ Franc./Tal., 2009, 144 min. (17.30 h.)
- 5.–6.9. **Hlboký spánok**, r. H. Hawks, USA, 1946, 114 min. (20.00 h.)
- 6.9. **Turínsky koň**, r. B. Tarr, Mad./Franc./Nem./Švajč./USA, 2011, 146 min. (17.00 h. a 19.30 h.)
- 7.9. **Strýko Búnní**, r. A. Weerasethakul, Thaj./VB/Franc./Nem./Špan., 2010, 114 min. (17.00 h. a 19.30 h.)
- 7.9. **Babička**, r. Z. Piuksi, ČR, 2009, 74 min. (17.30 h.)
- 7.9. **66 sezón**, r. P. Kerekes, ČR/SR, 2003, 80 min. (20.00 h.)
- 8.9. **Druhá strana mince**, r. B. Lankosz, Pol., 2009, 96 min. (17.00 h. a 19.30 h.)
- 8.–10.9. **Projekt Frankenstein**, r. K. Mundruczó, Mad./Nem./Rak., 2010, 105 min. (17.30 h.)
- 9.9. **Erotikon**, r. G. Machaty, ČR, 1929, 85 min. (17.00 h. a 19.30 h.)
- 9.–10.9. **Psycho**, r. A. Hitchcock, USA, 1960, 109 min. (20.00 h.)
- 10.–11.9. **Dobré srdce**, r. D. Kári, Isl./Dán./Franc./, 2009, 99 min. (17.00 h. a 19.30 h.)
- 11.–13.9. **Na ceste**, r. J. Žbanić, Bos. a Herc./Chorv./Nem./Rak., 2009, 100 min. (17.30 h.)
- 11.–13.9. **Užívaj si, ako sa len dá!**, r. W. Allen, USA, 2009, 92 min. + X= X+1, r. J. Krasnohorský, SR, 2009, 15 min. (20.00 h.)
- 12.–18.9. **Veľká láska**, r. P. Étaix, Franc., 1969, 86 min. + **Všetko najlepšie**, r. P. Étaix, J. C. Carrière, Franc., 1962, 12 min. (17.00 h. a 19.30 h.)
- 14.9. **Ružové sny**, r. D. Hanák, ČSSR, 1976, 87 min. (17.30 h.)
- 14.9. **Hranica**, r. J. Vojtek, SR, 2009, 72 min. (20.00 h.)
- 15.–17.9. **Ďalší rok**, r. M. Leigh, VB, 2010, 129 min. (20.00 h.)
- 15.–18.9. **Lepší svet**, r. S. Bier, Dán./Švéd., 2010, 113 min. (17.30 h.)
- 18.–20.9. **Rekviem za sen**, r. D. Aronofsky, USA, 2000, 102 min. (20.00 h.)
- 19.–20.9. **Na Mamuta!**, r. G. de Kervern, B. Delépine, Franc., 2010, 92 min. (17.30 h.)
- 19.–25.9. **Turínsky koň**, r. B. Tarr, Mad./Franc./Nem./Švajč./USA, 2011, 146 min. (17.00 h. a 19.30 h.)
- 21.9. **Vtáčkovia, siroty a blázni**, r. J. Jakubisko, ČSSR, 1969, 78 min. (17.30 h.)
- 21.9. **Drak sa vracia**, r. E. Grečner, ČSSR, 1967, 82 min. (20.00 h.)
- 22.–23.9. **Old Boy**, r. Park Chan-wook, J. Kórea, 2003, 121 min. (17.30 h.)
- 22.–24.9. **Ďalší rok**, r. M. Leigh, VB, 2010, 129 min. (20.00 h.)
- 24.–25.9. **Cesta**, r. F. Fellini, Tal., 1954, 94 min. (17.30 h.)
- 25.–27.9. **Imaginárne lásky**, r. X. Dolan, Kan., 2010, 97 min. (20.00 h.)
- 26.–27.9. **Kráľovstvo zverstiev**, r. D. Michôd, Aust., 2010, 113 min. (17.30 h.)
- 26.–30.9. **Melancholia**, r. L. von Trier, Dán./Švéd./Franc./Nem./Tal., 2011, 130 min. (17.00 a 19.30 h.)

- 28.9. **Nesvadbovo**, r. E. Hníkovič, ČR/SR, 2010, 72 min. (17.30 h.)
- 28.9. **Slepé lásky**, r. J. Lehotský, SR, 2008, 77 min. (20.00 h.)
- 29.–30.9. **Bunny a býk**, r. P. King, VB, 2009, 102 min. (20.00 h.)
- 29.–30.9. **Bibliothèque Pascal**, r. S. Hajdu, Mad./Nem., 2010, 111 min. (17.30 h.)

Filmový klub Lúky

Dom kultúry Lúky, Viglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930,
www.kzp.sk

predstavenia o 20.00 hod. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 13.9. **Lepší svet**, r. S. Bier, Dán./Švéd., 2010, 113 min.
- 15.9. **Po svadbe**, r. S. Bier, Dán./Švéd./VB, 2006, 120 min.
- 20.9. **Zmluva s vrahom**, r. A. Kaurismäki, Fin./Švéd./Franc./VB/SRN, 1990, 80 min.
- 22.9. **Dom košatej lásky**, r. M. Kaurismäki, Fin., 2009, 102 min.
- 27.9. **Dobré srdce**, r. D. Kári, Isl./Dán./Franc./, 2009, 99 min.
- 29.9. **Outsider**, r. D. Kári, Dán./Isl., 2005, 106 min.

Filmový klub Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniánkova 3, Bratislava,
tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk

predstavenia o 18.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

NEPREMIETA SA**Filmový klub Alternatíva Martin**

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/4224994,
www.dostrojarsk

predstavenia o 17.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 7.9. **Lepší svet**, r. S. Bier, Dán./Švéd., 2010, 113 min. (18.00 h.)
- 14.9. **Zrkadlo**, r. A. Tarkovskij, ZSSR, 1975, 102 min.
- 21.9. **Krátky film o láske**, r. K. Kieślowski, Pol., 1988, 86 min.
- 28.9. **Krátky film o zabíjaní**, r. K. Kieślowski, Pol., 1987, 84 min.

Filmový klub Fontána Piešťany

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/7725375

predstavenie o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 5.9. **Všetko, čo milujem**, r. J. Borcuch, Pol., 2009, 95 min.
- 19.9. **Druhá strana mince**, r. B. Lankosz, Pol., 2009, 96 min.
- 26.9. **Lepší svet**, r. S. Bier, Dán./Švéd., 2010, 113 min.

Filmový klub Naoko Trnava

Kino Hviezda, Paulínska 1, 917 01 Trnava,
tel.: 033/55 11 042, www.naoko.sk

- 13.9. **Upír Nosferatu**, r. F. W. Murnau, Nem., 1922, 67 min. (18.00 h.)
- 13.9. **Nech vojde ten pravý**, r. T. Alfredson, Švéd., 2008, 106 min. (20.00 h.)
- 20.9. **Po svadbe**, r. S. Bier, Dán./Švéd./VB, 2006, 120 min. (18.00 h.)
- 20.9. **Lepší svet**, r. S. Bier, Dán./Švéd., 2010, 113 min. (20.00 h.)
- 27.9. **Včera**, r. I. Andonov, Bulh., 1988, 84 min. (18.00 h.)
- 27.9. **Druhá strana mince**, r. B. Lankosz, Pol., 2009, 96 min. (20.00 h.)

Filmový klub Nitra

Pri Ústave literárnej a umeleckej komunikácie FF UKF v Nitre,
Tr. A. Hlinku 1, t.: 0905 580 297

- 24.9. **Druhá strana mince**, r. B. Lankosz, Pol., 2009, 96 min. (13.30 h.)
- 25.9. **Cigán**, r. M. Šulík, SR/ČR, 2011, 107 min. (13.30 h.)
- 26.9. **Kuky se vrací**, r. J. Svěrák, ČR, 2010, 95 min. (10.00 h.)
- 26.9. **Submarino**, r. T. Vinterberg, Dán./Švéd., 2010, 105 min. (13.30 h.)
- 27.9. **Mamut**, r. L. Moodysson, Švéd./Dán./SRN, 2009, 125 min. (13.30 h.)
- 28.9. **Pouta**, r. R. Špaček, ČR, 2010, 146 min. (13.30 h.)

Filmový klub Otáznik Levice

MKS, Sládkovičova 2, Levice, tel.: 036/6225835,
kulturalny@mail.t-com.sk

predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.9. **Správny chlap**, r. H. P. Moland, Nór., 2010, 107 min.
- 8.9. **Nesvadbovo**, r. E. Hníkovič, ČR/SR, 2010, 72 min.
- 15.9. **Strýko Búnní**, r. A. Weerasethakul, Thaj./VB/Franc./Nem./Špan., 2010, 114 min.
- 22.9. **Smrť v Benátkach**, r. L. Visconti, Tal./Fran., 1971, 131 min.
- 29.9. **Druhá strana mince**, r. B. Lankosz, Pol., 2009, 96 min.

► ARTKINÁ

Artkino Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniánkova 3, Bratislava,
tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk

predstavenia o 20.09 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 11.9. **Druhá strana mince**, r. B. Lankosz, Pol., 2009, 96 min.
- 14.9. **Smrť v Benátkach**, r. L. Visconti, Tal./Fran., 1971, 131 min.
- 18.9. **Turínsky koň**, r. B. Tarr, Mad./Franc./Nem./Švajč./USA, 2011, 146 min.
- 21.9. **Veľká láska**, r. P. Étaix, Franc., 1969, 86 min. + **Všetko najlepšie**, r. P. Étaix, J. C. Carrière, Franc., 1962, 12 min.
- 25.9. **Strýko Búnní**, r. A. Weerasethakul, Thaj./VB/Franc./Nem./Špan., 114 min.
- 28.9. **Erotikon**, r. G. Machaty, ČR, 1929, 85 min.

A4 – nultý priestor

Nám. SNP 12, Bratislava, www.a4.sk

predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

program nedodali do uzavierky Film.sk

► KINÁ

Kino Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.:02/6436 5669,
www.dkclubpravka.sk

predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 4.9. **Šmolkovia**, r. R. Gosnell, USA, 2011, 102 min. (17.00 h.)
- 4.9. **Czech Made Man**, r. T. Řehořek, ČR, 2011, 90 min.
- 8.9. **X-Men: Prvá trieda**, r. M. Vaughn, USA, 2011, 132 min.
- 11.9. **Útek zo Sibíri**, r. P. Weir, USA, 2010, 133 min.

- 13.9. **Harry Potter a Dary smrti II.**, r. D. Yates, VB/USA, 2011, 130 min. (17.00 h.)
- 15.9. **Lidice**, r. P. Nikolaev, ČR/SR/Pol., 2011, 126 min.
- 18.9. **Vreskot 4**, r. W. Craven, USA, 2011, 103 min.
- 25.9. **Cigán**, r. M. Šulík, SR/ČR, 2011, 107 min.
- 27.9. **Nickyho rodina**, r. M. Mináč, SR/ČR, 2011, 96 min.

Kino Lúky

Dom kultúry Lúky, Viglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930,
www.kzp.sk

NEPREMIETA SA**Kino Mladost**

Hviezdoslavo nám. 17, Bratislava, tel.: 02/5443 5049

- 1.–2.9. **Lidice**, r. P. Nikolaev, ČR/SR/Pol., 2011, 126 min.
- 1.–7.9. **Nórske drevo**, r. A. H. Tran, Jap., 2010, 133 min.
- 1.–14.9. **Melancholia**, r. L. von Trier, Dán./Švéd./Franc./Nem./Tal., 2011, 130 min.
- 8.–25.9. **Nevinnost**, r. J. Hřebejk, ČR, 2011, 98 min.
- 15.–21.9. **Nórske drevo**, r. A. H. Tran, Jap., 2010, 133 min.
- 19.9. **Oko nad Prahou**, r. O. Špátová, ČR, 2010, 78 min.
- 22.–24.9. **Utorok po Vianociach**, r. R. Muntean, Rum., 2010, 100 min.
- 25.–26.9. **Dobré srdce**, r. D. Kári, Isl./Dán./Franc./, 2009, 99 min.
- 26.–28.9. **Strýko Búnní**, r. A. Weerasethakul, Thaj./VB/Franc./Nem./Špan., 2010, 114 min.
- 27.9. **California Dreamin'**, r. C. Nemescu, Rum., 2007, 155 min.
- 29.–30.9. **Ars Poetica 2011**
- 30.9. **Smrť v Benátkach**, r. L. Visconti, Tal./Fran., 1971, 131 min.

časy jednotlivých predstavení nájdete na plagátoch kina Mladost

Kino Fontána Piešťany

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/7729971

predstavenia o 17.30 h. a 20.00 h.

– pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.–2.9. **Paul**, r. G. Mottola, VB, 2011, 104 min.
- 3.–4.9. **Čertova nevesta**, r. Z. Troška, ČR, 2011, 101 min. (15.30 h.)
- 3.–4.9. **Vreskot 4**, r. W. Craven, USA, 2011, 103 min.
- 9.–15.9. **6. MFF Cinematik 2011**
- 16.–17.9. **Útek zo Sibíri**, r. P. Weir, USA, 2010, 133 min. (20.00 h.)
- 16.–18.9. **Šmolkovia**, r. R. Gosnell, USA, 2011, 102 min. (17.30 h., 17. a 18.9. aj o 15.30 h.)
- 22.–25.9. **Saxána a Lexikon kouzel**, r. V. Vorlíček, ČR, 2011, 90 min. (17.30 h., 22.9. aj o 20.00 h.)
- 23.–25.9. **Dámska jazda**, r. P. Feig, USA, 2011, 125 min. (20.00 h.)
- 29.–30.9. **Zrodenie planéty opíc**, r. R. Wyatt, USA, 2011, 105 min. (17.30 h.)
- 29.–30.9. **Nevinnost**, r. J. Hřebejk, ČR, 2011, 98 min. (20.00 h.)

Kino Hviezda Trnava

Paulínska 1, Trnava, tel.: 033/55 11 042, www.naoko.sk

predstavenia o 17.30 h. a 19.30 h.

– pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.9. **Zrodenie planéty opíc**, r. R. Wyatt, USA, 2011, 105 min.
- 2.–5.9. **Captain America: Prvý Avenger**, r. J. Johnston, USA, 2011, 125 min.

- 6.-7.9. **Harry Potter a Dary smrti II.**, r. D. Yates, VB/USA, 2011, 130 min. (17.00 h. a 19.30 h.)
- 8.-13.9. **Super 8**, r. J. J. Abrams, USA, 2011, 112 min.
- 14.9. **Transformers 3**, r. M. Bay, USA, 2011, 154 min. (17.00 h. a 19.30 h.)
- 15.-19.9. **Saxána a Lexikon kouzel**, r. V. Vorlíček, ČR, 2011, 90 min.
- 21.9. **Zostane to medzi nami**, r. R. Grlić, Chorv./Srb./Slo., 2010, 87 min. (18.00 h. a 20.00 h.)
- 22.-28.9. **Noc žraloka**, r. D. R. Ellis, USA, 2011 (17.00 h. a 19.30 h.)
- 29.-30.9. **Ide len o sex**, r. W. Gluck, USA, 2011, 109 min.

○ Kino Junior Levice

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/6225835, kulturalv@mail.t-com.sk
predstavenia o 18.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.-4.9. **Šmolkovia**, r. R. Gosnell, USA, 2011, 102 min. (15.30 h.)
- 2.9. **X-Men: Prvá trieda**, r. M. Vaughn, USA, 2011, 132 min.
- 2.-3.9. **Muži v nádeji**, r. J. Vejdělek, ČR, 2011, 115 min.
- 6.-7.9. **Fair Game**, r. D. Liman, USA/SAE, 2010, 104 min.
- 9.9. **Vo štvorici po opici 2**, r. T. Phillips, USA, 2011, 100 min.
- 10.-11.9. **Čertova nevesta**, r. Z. Troška, ČR, 2011, 101 min. (15.30 h.)
- 10.-11.9. **Lidice**, r. P. Nikolaev, ČR/SR/Pol., 2011, 126 min.
- 13.-14.9. **Dámska jazda**, r. P. Feig, USA, 2011, 125 min.
- 16.9. **Rýchlo a zbesilo 5**, r. J. Lin, USA, 2011, 100 min.
- 17.-18.9. **Macko Pú**, r. S. Anderson, USA, 2011, 64 min. (15.30 h.)
- 17.-18.9. **Transformers 3**, r. M. Bay, USA, 2011, 154 min.
- 20.-21.9. **Captain America: Prvý Avenger**, r. J. Johnston, USA, 2011, 125 min.
- 23.9. **Piráti Karibiku: V neznámych vodách**, r. R. Marshall, USA, 2011, 140 min.
- 23.-25.9. **Autá 2**, r. J. Lasseeter, B. Lewis, USA, 2011, 110 min. (15.30 h.)
- 24.-25.9. **Šéfovia na zabitie**, r. S. Gordon, USA, 2011, 98 min.
- 27.-28.9. **Mrcha učiteľka**, r. J. Kasdan, USA, 2011, 92 min.
- 30.9. **Zrodenie planéty opíc**, r. R. Wyatt, USA, 2011, 105 min.

○ Kino Strojár Martin

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/4224994, www.kinostrojarmojmartin.sk

- 1.-5.9. **Nickyho rodina**, r. M. Mináč, SR/ČR, 2011, 96 min. (18.00 h.)
- 1.-6.9. **Dámska jazda**, r. P. Feig, USA, 2011, 125 min. (20.00 h.)
- 1.-7.9. **Šmolkovia**, r. R. Gosnell, USA, 2011, 102 min. (16.00 h.)
- 6.-7.9. **Paul**, r. G. Mottola, VB, 2011, 104 min. (6.9. o 18.00 h., 7.9. o 20.00 h.)
- 8.-12.9. **Pán Popper a jeho tučniaci**, r. M. Waters, USA, 2011, 95 min. (17.30 h. a 20.00 h., 10.-11.9. len o 20.00 h.)
- 13.9. **Princ a Prudás**, r. D. G. Green, USA, 2011, 102 min. (17.30 h. a 20.00 h.)
- 14.-19.9. **Piráti Karibiku: V neznámych vodách**, r. R. Marshall, USA, 2011, 140 min. (14.9. o 19.30 h., 15.-19.9. 17.00 h. a 19.45 h.)
- 20.-25.9. **Transformers 3**, r. M. Bay, USA, 2011, 154 min. (20.9. o 17.30 h. a 20.00 h., 21.9. o 20.00 h., 22.-25.9. o 17.30 h.)
- 22.9. **Všetko, čo milujem**, r. J. Borcuch, Pol., 2009, 95 min. (20.00 h.)
- 23.9. **Krásna Junia**, r. Ch. Honoré, Franc., 2008, 90 min. (20.00 h.)

- 24.9. **Druhý svet**, r. G. Marchand, Franc./Belg., 2010, 105 min. (20.00 h.)
- 25.9. **Hitler v Hollywoode**, r. F. Sojcher, Belg./Franc., 2010, 85 min. (20.00 h.)
- 26.9. **Easy Money**, r. D. Espinosa, Švéd., 2010, 124 min. (20.00 h.)
- 30.9. **Muži v nádeji**, r. J. Vejdělek, ČR, 2011, 115 min. (20.00 h.)

(ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!)

► Eva Michalková

Pozn.: Mimobratislavské kiná a filmové kluby ○

www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

Televízia českých a slovenských filmov Slovenské pondelky 2011

5. september 2011

- 20.00 – **Súkromná vojna**, r. M. Hollý, 1977, 90 min.
- 22.00 – **Šepkajúci fantóm**, r. A. Lettrich, 1975, 100 min.

12. september 2011

- 20.00 – **Štvrtý rozmer**, r. D. Trancík, 1983, 74 min.
- 22.00 – **Život na úteku**, r. J. Režucha, 1975, 85 min.

19. september 2011

- 20.00 – **Tetované časom**, r. Z. Záhon, 1975, 73 min.
- 22.00 – **Zlatá réva**, r. L. Filan, 1977, 89 min.

26. september 2011

- 20.00 – **Toto leto doma**, r. J. Lacko, 1980, 80 min.
- 22.00 – **Živá voda**, r. J. Medved, 1980, 87 min.

Zmena programu vyhradená!

SEPTEMBER 2011

- 2.9.1941 **Ján Venéni** – herec
- 4.9.1906 **Alexander Moyzes** – hudobný skladateľ (zomrel 20. 11. 1984)
- 6.9.1961 **Richard Müller** – spevák
- 7.9.1946 **Vladimír Haviar** – kameraman
- 8.9.1916 **Július Trebišovský** – publicista (zomrel 3. 8. 2006)
- 10.9.1926 **Marián Kleis** – herec (zomrel 18. 12. 2008)
- 12.9.1926 **Imrich Strelka** – herec (zomrel 30. 3. 1989)
- 13.9.1916 **Magda Lokvencová** – herečka (zomrela 17. 1. 1966)
- 15.9.1921 **Ivan Bukovčan** – dramatik (zomrel 25. 5. 1975)
- 18.9.1931 **Otakar Krivánek** – režisér (zomrel 1. 10. 1997)
- 20.9.1941 **Melánia Urcová** – strihačka
- 20.9.1946 **Judita Fatulová** – strihačka
- 21.9.1931 **Eduard Grečner** – režisér
- 21.9.1961 **Alena Bodingerová** – scenáristka
- 24.9.1931 **Zuzana Mináčová** – umelecká fotografka
- 24.9.1936 **Viliam Gruska** – scenograf
- 30.9.1936 **Xénia Gracová** – herečka

zdroj: interná publikácia Slovenského filmového ústavu (SFÚ) • Kalendár filmových výročí 2011 • zostavila Renáta Šmatláková

TOP 10 SLOVENSKO (1. 1. – 30. 6. 2011)

POČET DÍVÁKOV

1	Občiansky preukaz	143 757
2	Na vlásku	95 886 *
3	Piráti Karibiku: V neznámych vodách	86 104
4	Vo štvorici po opici 2	84 659
5	Rio	67 718
6	Medveď Yogi	66 097
7	Kung Fu Panda 2	55 807
8	Turista	50 338 **
9	Sammyho dobrodružstvá 3D	48 561
10	Rýchlo a zbesilo 5	42 510

* film mal premiéru 16. 12. 2010
a jeho celková návštevnosť je 136 703 divákov
** film mal premiéru 30. 12. 2010
a jeho celková návštevnosť je 54 133 divákov

zdroj: Únia filmových distribútorov SR

Taký filmový trhák, akým bol vlani *Avatar* s návštevnosťou takmer štvrt milióna divákov za prvý polrok, tento rok, žiaľ, do kín neprišiel. Aj z toho dôvodu bola celková návštevnosť v slovenských kinách za prvých šesť mesiacov roku 2011 o 236 235 divákov (12,8 percent) nižšia ako za rovnaké obdobie vlani. Do kín prišlo 1 606 837 návštevníkov, ktorí zaplatili za vstupné 7 617 705,23 Eur (o 10,72 percent menej než vlani). Priemerná cena vstupenky vzrástla zo 4,62 Eur na rekordných 4,74 Eur, ale priemerná návštevnosť na predstavenie klesla o 18,59 percent, a to z 35,70 na 29,07. Len nárast počtu predstavení o takmer 7 percent zabránil tomu, že celkový pokles návštevnosti nebol ešte vyšší (v prvom polroku bol 21,69 percent). Za celý prvý polrok sa žiadnemu filmu nepodarilo prekonať lídra prvého štvrtroka – česko-slovenskú snímku *Občiansky preukaz*. Okrem neho malo v prvom polroku premiéru ešte ďalších 6 slovenských a koprodukčných filmov. S výnimkou *Času grimás*, ktorý skončil s 384 divákmi na 141. priečke, sa všetky dostali do TOP 100: *Marhuľový ostrov* (49., 7 152 divákov), *Devínsky masaker* (60., 4 756), *Nickyho rodina* (79., 2 051) a *Nesvadbovo* (91., 1 230).

► Miro Ulman

► Na 40. Lubušskom filmovom lete v poľskom meste Lagow, ktoré sa konalo od 26. júna do 3. júla, zabodovali aj dvaja slovenskí tvorcovia. Slovenský režisér Juraj Herz získal cenu organizátorov festivalu za svoj najnovší film *Habermannov mlyn* a slovenský dokument Jara Vojteka *Z kola von*. Čo je za tým získal cenu Strieborné hrozno v kategórii dokumentárnych filmov.

► Bratislavská Mestská knižnica spustila v lete projekt filmových projekcií s hlasovým komentárom pre nevidiacich a slabozrakých. Dňa 29. júna sa premietal film *Skalní v ofsajde* Jána Lacka, dňa 20. júla film *Zmluva s diablom* Jozefa Zachara.

► Na 41. medzinárodnom festivale krátkych filmov a videí Marin County v San Rafaelo v Kalifornii, ktorý sa konal od 30. júna do 7. júla, získal úspešný dokument Mira Rema *Arsy-Versy* Veľkú cenu.

► Na začiatku prázdnin od 1. do 3. júla sa už po štvrtýkrát konal v Žiline Medzinárodný festival animovaného filmu Fest Anča. V hlavnej medzinárodnej súťaži animovaných filmov Anča Award kratších ako 30 minút získala prvenstvo snímka *Krokodíl* režiséra Kaspára Jancica z Estónska. Tento rok na podujatí po prvýkrát bojovalo o priazeň poroty aj 37 animovaných videoklipov z trinástich krajín. Prvé miesto a ocenenie Anča Music Video Award získal klip *Lose This Child* od Yuvala a Merav Nathanovcov z Izraela.

► V termíne od 20. do 24. júla sa v portugalskom meste Avanca konal rovnomenný festival, v ktorého programe boli uvedené dve slovenské snímky. V súťaži televíznych filmov sa premietol dokument *Čas grimás* Petra Dimitrova a v súťaži krátkych filmov tanečná snímka *Voices* Petra Bebjaka, ktorá na festivale získala cenu Najlepší videofilm.

► V júli a auguste bol petržalský breh Dunaja v Bratislave bohatší o letné Magio kino na Tyršovom nábreží, kde si milovníci dobrého filmu mali možnosť zadarmo pozrieť 24 domácich i zahraničných filmových hitov priamo na mestskej pláži. Počas leta videli napríklad filmy *Kráľova reč*, *Samotáři*, *Pelíšky*, *Vicky Cristina Barcelona*, *The Doors*, *Paríž, milujem tá* či *Adamove jablká*. Úvodný filmový večer 21. júla patril Martinovi Šulíkovi a jeho dvom filmom *Záhrada* a *Všetko čo mám rád*, ktoré uviedli scenárista Ondrej Šulaj a výtvarník Fero Lipták. Ten zároveň výtvarne spolupracoval na podobe kinematografu. V Magio kine sa premietalo zo skutočnej premietacej kinotechniky na nafukovacie plátno s rozmermi 10x4,5 m a Dolby Stereo zvukom. Posledné projekcie sa konali počas víkendu od 19. do 21. augusta.

► Na hudobnom festivale Grape v Piešťanoch, ktorý sa konal v dňoch 12. a 13. augusta, boli uvedené filmy Dušana Rapoša *Fontána pre Zuzanu* a *Utekajme, už ide!* a tiež kolekcia slovenských animovaných filmov a Výber z týždenníkov.

► Dňa 15. augusta sa v poľskom meste Lubomierz na 15. celoštátnom festivale komediálnych filmov premietol slovenský film *Jánošík* Jaroslava Siakela so sprievodom živej hudby.

► Na 2. medzinárodnom festivale degustácie filmového a kulinárskeho umenia v podunajskom mestečku Cetate, ktorý sa začal 18. augusta, reprezentovala Slovensko trojica filmov. Počas Slovenského dňa, ktorý bol v čase uzávierky Film.sk naplánovaný na 25. augusta, boli na premietanie pripravené novinka Jozefa Paštéku *Mŕtvola musí zomrieť* a dokumentárne snímky *Slepé lásky* Juraja Lehotského a *Ako sa varia dejiny* Petra Kerekesa.

► sim

Podujatie je
podporil

Podujatie je
podporil

Podujatie je
podporil

Podujatie je
podporil

Podujatie je
podporil

Podujatie je
podporil

Podujatie je
podporil

Podujatie je
podporil

Podujatie je
podporil

Podujatie je
podporil

Podujatie je
podporil

Podujatie je
podporil

Podujatie je
podporil

Podujatie je
podporil

100
2011

PROJEKT

od 8. septembra

V KINÁCH A FILMOVÝCH KLUBOCH / www.asfk.sk

Dobré srdce

Druhá strana mince

Erotikon

Melancholia

Nórske drevo

Smrť v Benátkach

Strýko Búnmí

Turínsky kôň

Utorok po Vianociach

Veľká láska

Všetko najlepšie

NA MIESTACH: KNIHKUPEČTVA: Artforum ... Ladon, s.r.o. – knižkupectvo Alexis ... Bene Libri – Modul ... Svet knihy – prevádzka Obchodná ...
FILMOVÉ KLUBY / KINÁ / ARKÉNA: A4 – nulový priestor ... Kino Lumière ... Mladost ... Kino Fontána Pešťany ... FK Univerzita Nitra ...
FK Naoko Trnava ... Kino Junior Levice ... Kino Scala Prešov ... Kino Strojár Martin ...
+ Slovenský filmový ústav – Klapka.sk ... Divadelný ústav – Prospero ... vrátnica VŠMU ...

ISSN 1335-8286
9 771335 828003
09

FILM.SK JE EVIDOVANÝ MK SR POD EV. Č. EV 947/08

KALENDÁRIUM

▶ **PREMIÉRY**

DISTRIBÚCIA

ROZHOVOR

PUBLIKÁCIE

▶ **TÉMA**

FILMOVÉ NOVINKY

FESTIVALY

▶ **RECENZIA**

PROFIL

OHLASY

REBRÍČKY A JUBILEÁ

▶ **PROGRAMY**

VYBRANÝCH

PREMIÉROVÝCH KÍŇ

A FILMOVÝCH KLUBOV